

36.
A NAGYATÁDI ÁLLAMILAG SEGÉLYEZETT

KÖZSÉGI

POLGÁRI FIUISKOLA

ÉS A VELE KAPCSOLATOS
NYILVÁNOS EGYESÜLETI

POLGÁRI LEÁNYISKOLA

:: ÉRTESITŐJE ::

AZ 1911—1912. TANÉVRŐL.

IX. ÉVFOLYAM.

KÖZZÉTESZI:

SZMODICS SZILÁRD

igazgató.

NAGYATÁD,
Nyomatott Benyák János könyvnyomdájában
1912.

56648

Kéz könyvtár

1987 SEP 3 01

Állományellenőrzés

56648
36.

A NAGYATÁDI ÁLLAMILAG SEGÉLYEZETT

KÖZSÉGI

POLGÁRI FIUISKOLA

ÉS A VELE KAPCSOLATOS
NYILVÁNOS EGYESÜLETI

POLGÁRI LEÁNYISKOLA

:: ÉRTESITŐJE ::

AZ 1911—1912. TANÉVRŐL.

IX. ÉVFOLYAM.

KÖZZÉTESZI:

SZMODICS SZILÁRD

igazgató.

NAGYATÁD,

Nyomatott Benyák János könyvnyomdájában

1911.

Városi Könyvtár
* 56648 *
Nagyvárad

A testi nevelésről.

Irta: Mudin Imre.

Egy pár éve már annak, hogy egy új áramlat szivárgott be hazánkba, mely rabjává tett már sok embert. Ez a sport! Hívei napról-napra szaporodnak, bár ellenségei is nagy számmal vannak és sajnos éppen azok, kik ügyének legjobban használhatnának — az irók.

Pl. a híres francia író: Payot a következőket mondja: «Ő az összes sportférfiak izomfeleslegénél többre becsüli egy Ampernek, Pasteurnak és más nagy alkotóknak szellemi nagyságát. Az izomerő csak arra való, hogy rabigába hajtassék a szellem által. Egy mérnök finom keze dirigálja az izomerejüket végsőkéig megfeszítő férfiak ezreit, mert a nagy emberi alkotásokat és győzelmeket sohasem izmokkal vivják ki. Nagy találmányok, nagy gondolatok és érzelmek azok, mik az emberiséget előbbre viszik.» Ezt mondja a nagy szobatudós.

De születnek-e elsatnyult és testileg enervált nemzetekben Pasteurok, Amperek, Edisonok és más szellemi nagyságok? Nem mentek-e már hatalmas nemzetek is tönkre, akik a fejlődés legmagasabb fokáról egyszerre lehanyatlottak és megsemmisültek, mert fiaik a szellemi kultúra legmagasabb fokára eljutva, testileg elsatnyultak, pulyákká váltak és az élvezetek hajszolásába merültek bele. Ezeket a vad és műveletlen nemzetek, melyek fiaiban kifejlett izomerő volt és azzal járó hősiesség és jellemzilárdság: letörték és megsemmisítették. Példa rá a világ 4 táját uraló Róma. Addig, amíg fiaiban megvoltak e tulajdonságok — győzhetetlen volt; de szerencse csillaga tulhaladt a zenithen, keletnek minden édes, részegítő büne,

gyilkoló mérgü bujasága, a nemzet gerincén falánkon rágódó, végzetes erkölcsü romlottság ejtette hatalmába.

És minden ethikai kötelék meglazulása, minden értékes, szent fogalom gunyos, szkeptikus elértéktelepedése a test kultuszát is megfosztotta fenséges költői vonatkozásától, jellegzetességétől, . . . Róma elpuhult, fenékgig züllött és demoralizált társadalmából nem válhatott ki többé a régi; erényekben dus ifjuság, a test kultusza ugyan úgy degenerálódott, mint az antik kultúra egyéb megnyilatkozásai: leszorult a gladiátorok, a testedzés első hivatásos művelői közé.

S a sudár, komor bérharcos sötét, nekikeseredett daccal lépett a porondra, melyen az életért való kétségbeesett küzdelem tette szemét hiuzélessé, lábát párdücfürgévé, mikor halálos csapásra emelte fel pallasát, tridentusát. Ave Cesár! És lélegzetvesztve csüggett az élet-halál tusát vivó gladiatorokon «a világ ura», az Augustus Imperátor, a satnya, szolgálathú patriciusok, a szemforgató, hypocrita papok, az álszent veszta szüzek redje, a baromi vadállati csöcselék; enervált, petyhüdt idegeiknek vér kellett, párolgó biborpiros embervér, melynek kiomlását bestiális kéjjel kísérte szemük. Mily óriási különbség választja el ezt az egy gladiátor roncsolt izmain hevülő, fuldokló élvezettől felhördülő, az állat mellé hanyatlott népet attól a másiktól, amely olympiában kísérte üdvriadallal a délceg, ifju daliákat, amely boldog volt, szabad, büszke és erős! Róma megásta a maga sirját s Odoaker barbár germánjai végeztek vele.

* * *

A testi erők, fokozása^{*} nem azt jelenti, hogy e nemzeti ifjuság minden egyes tagja egy-egy diadalteles athléta, vagy bajnok legyen. Az emberiségre nagy becscsel bír egy-egy bölcsnek, egy-egy irástudó lángésznek, a zenei titának alkotása, de nemcsak ezek alkotása képezi a nemzet kincsét, . . . az a dal, mely megzendül a családi tűzhely mellett, amely az emberi társadalmat vidámsággal és kedéllyel tölti el, az emberi boldogságnak talán hatalmasabb tényezője. Ki a szabadba ifjuság — mozogni!

Az ügyes sok és szép sikert ér el. De célunk ne csak az ügyesek magunk köré gyűjtése legyen, hogy azokban a testi erőt és ügyességet még tovább fokozzuk. Ez is tiszteletre méltó törekvés, mert a nemzetek versenyén hirt és dicsőséget szerezni a magyar névnek, amelyre mások annyi árnyat vetnek — bizony, elismerésre méltó nemes feladat — s ők nem lebecsülést, hanem tiszteletet érdemelnek. Az athléták megteszik azt, amit társadalmunk csak szónokol, t. i. ... keveset beszél, de sokat tesz. S az a fiatal ember, ki az olimpiádon első lett és tiszteletére felvonták a magyar lobogót, több és nagyobb alapkövet rakott le az önálló Magyarország épületéhez, mint az a szűklátókörű politikus, aki faluja tornyán túl nem tud látni. A sok gyalázatos tülekedés ellentéte gyanánt a sportbeli versengés egy tiszta oázis, ahol a tülekedés nemes, nincs durvaság és tiszta a lélek.

Nem az egyes — hanem a tömegrehatás a fontos. S aki ifjuságunkba azt törekszik bevinni, hogy az erdőkkel szegélyezett folyamokat keresse fel, hogy ott usszék, evezzen, hogy a virágos mezőkre menjen, ott játszó, kedélyét, lelkét és testi erejét felfrissítse: ez az — aki a milliók javát akarja. Nem a filosofusok az ő ferde teoriáikkal ami ellenségeink, hanem a restség ezerfélesége.

Ez öli meg az akaraterőt, ez találja ki a legrafináltabb fogásokat, csakhogy a test megszokott lomhaságát védelmezze. Ez ingerel arra, hogy élvezetekre gondoljunk fáradozás nélkül, pihenni vágyunk munka nélkül. A testedző ember pihenése az igazi gyönyörűség, mint Ruskin mondja, — mert ez a pihenés a zerge pihenése, amely gránát ágjában lihegve nyugszik és nem a tunyának, restnek vergődése.

Frissiséget, üdeséget csak a szabad ad; oda törekedjünk, ne a kávéházak füstös termeibe, mert nem lehet lelkünk erős, ha testünk elsatnyul. Izomerőnket fejleszteni kell, de ne essünk a 2 végletbe, mert a csak testi erejüket fejlesztők a nyers örömknek, érzékiségnek és tivornyáknak lesznek rabjai; de filiszterek se, akiket csak az üzlet lázas zaja, a pénzszer-

zés művészete érdekelt. Hanem igenis legyünk olyanok, akik ösmerjük erőnket s fejlesztjük azt, de megbecsüljük a másét s ezzel önmérsékletet gyakorlunk. A sportok közül a szabadtéri népszerűbb, mert *örömet és vidámságot* ébreszt s e mellett a mozgás fesztelen, — azt a cselekvés szabadsága biztosítja, — a játék-, versenykedv fokozódik s ez *egészségtani* tekintetből *jótétemény*.

Az öröm higiénás jelentőségét e példa mutatja:

Karos székében görnyedt súlyos betegség után a lábadozó. Arca elaggodt; szemefénye bágyadt.

Kedvetlen, közömbös; a lábszárai nem bírják el.

És ime levelet hoznak, . . . olvassa . . . ott kell lenned, . . . ez hazafiui kötelességed; . . . arca hirtelen elsimul, pírputja el, szeme csillog, felemelkedik és — nem rogy össze, ereje megjött — megy.

Hasonló a vigság szerepe is, hatásuk élénkítő az idegközéppontokra, fokozza az agysejtek vitális energiáját, ezt a képességet, mely a szerveknek életerőt ad. A repülőlabda gyors elfogása v. elkerülése, a játszótárshoz való jól odaszóása, a versenytárs utolérése . . . mind örömet szerez a játészónak. Visszahatás: — gyarapodik a lankadó testi erő, de megacélosodik a lelki erő is — s így az akarat, önbizalom és bátorság fokozódik. A játékos örömében nem is érzi az izom elfáradását s tovább kitarva lejátsza a hosszú nótát, a labdarugó partit stb. Ez az élénkítő, lelkesítő s az együttjátszásból eredő hatása nincs a szertornának, sem a szabad és rendgyakorlatoknak — bár mit is mondjanak.

A játéknál a változatosság nagy, a játészónak mindég szüksége van éles látására, lélekjelenlétére, gyors ítélő és következtető képességére.

Itt tehát nem az izom ember, hanem a mozgékony érvényesül — tehát a vonzalom iránta érthető. Ezeket tudva beláthatjuk, *hogy a játéknak s az atletikai gyakorlatoknak nemcsak testi, hanem egyuttal nagy mértékben lélektani jelentősége is van*. Az otthon minden légvonattól, ázástól, fázástól nagy gonddal óvott anyámasszony katonája — a játészó téren belátja,

hogy a nagy elkényeztetés nincs előnyére. Resteli, hogy finyásabb, mint társai — maga is ingujjban áll ki a gyöpre, — s helyrehozza szülei hibáit.

A sportgyakorlatok edzik a bőrt is, — különösen ha azokat télen is üzzük. A nyári nap heve, a téli hideg, a hűvös szellő mind edzik a bőrt, alább szállítják érzékenységét. Néha futásnál, ugrásnál ott hagyja az ember térde v. könyöke bőrét; s e különböző testi fájdalmakkal járó behatások mind edzik a bőrt és hozzászoktatják a fájdalom elszenvedéséhez, — s így a fájdalomtól való irtózás elfojtódik, ellenkezőleg pedig, *a bátorság növekedik s ezzel kapcsolatban az önérzet és önbizalom is, az akarat pedig megszilárdul.* Erre pedig szüksége van az embernek, ha az életben való küzdelemben sikerrel akarja megállni a helyét. Sok mozgalom indul meg ma, mely a testnevelést pártolja — új korszak küszöbén állunk. Egy nemzet értékének, nagyságának és életképességének mértékét férfi népének tettekrevalósága és munkabirása adja meg.

E 2 tulajdonság csak nagy ritkán jelentkezik, mint természeti adomány, ezt az iskoláknak kell beléjük nevelni. Az a nevelési intézmény, mely a normális tudományon kívül e 2 erkölcsi tulajdonságot belé tudja vinni, nevelni, természetévé tenni nemzete ifjuságának, az megfelel hivatásának. Ily nevelés mellett a nemzet igazi kulturnemzet lesz, mely megfogja állani helyét a népek nagy küzdelmében és meg tud felelni minden követelményeknek, melyet ellene támasztanak. E 2 erkölcsi tulajdonság kiépítése azonban csakis az elme, a lélek és test együttes, arányos fejlesztésének lehet folyamánya.

Eddig hazánk ifjuságának kiképzése egyoldalú, csak tudományos volt. S az olyan egyén, kinek alkalma volt idegen országokban megfordulni s azok ifjaival érintkezni, minden nehézség és sovinizmus nélkül megálaphatta azt, hogy ami országunk ifjai az *általános tudás, az általános műveltség* szempontjából messze felette állanak más hasonló idogen nemzetek ifjaival szemben. Az életben azonban, hol a szívósság, a küzdőképesség, a

munkabírás, a leleményesség és speciális szaktudás találhatott érvényesülésre, ott ami ifjaink nem tudták volna helyüket az idegeinkkel szemben megállani. Ennek oka a nevelés aránytalansága.

Tehát nemcsak a szellemi, hanem a testi nevelésre is súlyt kell fektetnünk — s ez részben a mi feladatunk is. Ezen gondolatok hatották át testületünket akkor, midőn a testnevelést pártolando verseny rendezésére határoztuk el magunkat.

A versenyt először csak iskolánk keretében akartuk rendezni, de a sportnak nagyobb körben való ismertté tétele és vármegyénk testvérintézeteinek bevonása által sikerült azt nagyobb szabásúvá tenni. A versenyen a kaposvári és marcali polg. iskolák örömmel jelentek meg, Szigetvár ellenben távol maradt. A verseny a következő számokból állott: Felvonulás, szabadgyakorlatok, himnus, 100, 200, 400, 30 m.-es zsák-, és 4x100 m. stafétafutás, súly-, gerely- és discodobás, magas- és távugrás, kötélhuzás és football játék.

A következő eredményekkel végződött:

1. 100 m. futás.

- 1) Simic (Kaposvár)
- 2) Nyers (")
- 3) Pap (Nagyatád)

Idő: 12 $\frac{1}{5}$ mp.

2. 200 m. futás.

- 1) Siminc (Kaposvár)
- 2) Pap (Nagyatád)
- 3) Borovszky (Kaposvár)

Idő: 27 $\frac{1}{5}$ mp.

3. Kötélhuzás.

Marcali—Kaposvár

3 huzás. Eredmény: (2: 1) Marcali javára.

4. 400 m. futás.

- 1) Takács (Kaposvár)
- 2) Szilágyi (")
- 3) Borovszky (")

Idő: 1 p. 8 mp.

5. Magasugrás.

1) Kárpáti (Nagyatád)	145 cm.
2) Nyers (Kaposvár)	140 "
3) Eperjessy (")	140 "
3) Gergyé (Marcali)	149 "

6. Távugrás.

- 1) Eperjessy (Kaposvár) 492 cm.
- 2) Bognár (Marcali) 472 "
- 3) Borovszky (Kaposvár) 468 "

7. Súlydobás.

- 1) Roznik (Nagyatád) 1112 cm.
- 2) Bence (Marcali) 1083 "
- 3) Kellner (Nagyatád) 1082 "

8. Diskosdobás.

- 1) Bence (Marcali) 2742 cm.
- 2) Eperjessy (Kaposvár) 2528 „
- 3) Roznik (Nagyatád) 2494 „

10. 30 m. zsákfutás.

- 1) Babai (Nagyatád)
- 2) Burics „
- 3) Láng (Marcali)

9. Gerelyvetés.

- 1) Mayer (Marcali) 4048 cm.
- 2) Rádics „ 4030 „
- 3) Bognár (Nagyatád) 3972 „

11. 4x100 m. staféta futás.

- 1) Kaposvár
- 2) Marcali
- 3) Nagyatád. Idő: 54 mp.

12. Football verseny.

Kaposvár—Nagyatád (4 : 0.)

Ezzel a nagy és szép verseny befejezést nyert. A hatás leirhatatlan volt s így merithettünk belőle buzdítást a jövőre nézve. Nemzetünk ifjusága erősen satnyul s ezt mi nem nézhetjük behunytt szemmel, mert ifjúságunknak szebb jövőt kell kívánnunk és kell, hogy azt mint magyarhoz illik, férfias uton, izmos gyakorlatok pártolásával magának kivivja. Kell, hogy az athletikát, az izmosságot nálunk nemzeti hittanra emeljük, neki nemzeti institutióink templomában oltárt szenteljünk. Az izmosság eme glorifikáíiója azonban nem jelentheti a nyerserő durva uralmát a szellemi lendület rovására. Egymás mellett, de nem egymás ellen érthetjük e 2 tényező működését. A testnek erősnek kell lenni, hogy a léleknek engedelmeskedhessék. Mennél gyöngébb a test, annál többet parancsol és mennél erősebb, annál inkább engedelmeskedőbb. A sportra szükség van, mert előnye sok. S az az ifju, ki kitartóan kultival egy sportot, lényegesen előnyösebb helyzetben van többi társainál: erejének tudatában nyugodtabb föllépésű, a training következtében ügyesebb, mint azok s az a kitartás, mellyel egy sportágat üzött, arra képesíti őt, hogy kint az emberek lökdösődő, verekedő harcaiban is olyan kitartással végezze el azt, amit magára vállalt; a többiek talán meghajolnak és meggörbült háttal, álmosollyal ajkukon fognak küzdeni azért, amit ő felemelt fejjel, ökölbe szoritva kezét keményen fog kiharcolni magának.

Nekünk ilyen emberekre van szükségünk. S ha szétekintünk, úgy láthatjuk, hogy szaporodnak a sportolók, de a sport hívei is. Ez biztató! S akinek van érzéke e nagy és korszakalkotó dolgok iránt, az már nyugodtabban nézhet a jövőbe, mert Magyarországnak egy fájó sebére jó gyógyító tapaszt és az újabb generáció, melynek vállaira fog nehezkedni az állam fenmaradásának nehéz sulya, az e feladathoz mért erős vállakkal, acélos szívvvel és gránit gerinccel fogja e nehéz terhet hordozhatni. Ez az első, az igazi első lépés, a minden magyar ember legszebb ideálja, a nagy «Magyarország» felé.

Jelentés az 1911—12. tanévről.

Iskolánk működésének kilencedik évét befejezván, gondoljunk vissza az elmúlt hosszú időre, melyből talán egy év sem teit el anélkül, hogy iskolánk megszilárdítása érdekében nagyobb munkásságot ki ne fejtettünk volna.

S még mindig ott vagyunk, hol 1906-ban voltunk, mikor nagyközségünk áldozatra kész képviselőtestülete iskolánkat községi kezelésbe vette. Azóta küldöttség küldöttség után járt a magas Miniszteriumban s a sok kilincselés azt eredményezte, hogy végre Miniszter ur önagyméltósága a lefolyt iskolaév elején leiratban értesítette iskolánk iskolaszékét, hogy a nagyatádi áll. s. közs. polg. fiuiskolát 1913-ban hajlandó állami kezelésbe venni, ha a miniszterium műszaki közegei által kidolgozott vázlattevők szerint Nagyatád nagyközség új iskolaépületet emel.

Nagyatád nagyközség képviselő-testülete örömmel fogadta ezen miniszteri leiratot s nyomban megbizta Kun és Tratner nagyatádi jönevű építész-céget az új iskolaépület tervrajzának s költségvetésének a leküldött vázlattevők szerint leendő elkészítésével.

A tervrajzok s költségvetés gyorsan elkészültek s felküldettek jóváhagyás céljából a Miniszteriumba. Már-már azt hittük, hogy felterjesztésünkre csak kedvező válasz érkezik s iskolánk új épületének alapkövét még ez év tavaszán letehetjük. Azonban ezzel is, mint annyi mással csalódtunk. A miniszteriumnak bizonyos tévedése folytán ugyanis olyan differenciák merültek fel, melyek miatt a tervrajzok pótlás céljából f. évi május hó elején hozzánk ismét visszaérkeztek egy miniszteri leirat kíséretében. Ezt a leiratot f. évi június hó 28-án tárgyalta Nagyatád község képviselete, mely alkalommal a valószínű tévedés megállapításán, ismétlen kimondatott, hogy az iskolaépület költségeinek teljes fedezéséről Nagyatád nagyközség gondoskodik, ha a Nagyméltóságu Miniszter ur ezzel szemben iskolánkat teljesen állami kezelésbe veszi. Ez a képviselő-testületi határozat f. évi július hó 1-én terjesztett a Nagyméltóságu Miniszter ur elé.

Ime így áll ez idő szerint iskolánk ügye s — azt hiszem — immár nem nevezhet senkisémet optimistának, ha azon reményemnek adok kifejezést, hogy iskolánk államosítása most már nem maradhat el.

A lefolyt iskolaévi beírásokat szept. hó 1., 2. és 3-án tartottuk. A javító- és felvételi vizsgálatok szept. hó 31-én voltak. Beiratkozott összesen a fiuiskolába 80, a leányiskolába 46 tanuló.

A leányiskola tantestülete nem változott, a fiuiskolánál azonban nagyobb változások történtek. Pécs Gyula szeretett kartársunk ugyanis, — ki 7 éven át volt iskolánknak képzett s ügybuzgó

tanára, kinek odaadó munkássága, kitartó türelme sokban hozzájárult ahhoz, hogy intézetünk a legkritikusabb időben is sikerrel működhetett, mintegy sikeres működésének elismeréséül kinevezte-tett a losonczi áll. tanítóképzőhöz. Az így megüresedett rajztanári állásra iskolaszékünk mult év aug. hó 25-én tartott ülésén egyhangulag Molnár György okl. középiskolai rajztanárt választotta meg, ki azonban csak egy hónapig mozdította elő iskolánk ügyét, kineveztetvén ugyanis a makói állami főgymnasiumhoz s így mult év október hó 8-án a rajztanári állás ismét megüresedett. Rajztanárt azonban a többször kiírt pályázati hirdetés dacára sem kaptunk, — kénytelenek voltunk a kir. Tanfelügyelőség hozzájárulásával a rajz-tanári állást matematikus tánári állásra átszervezni. Ezen állásra iskolaszékünk Mudin Imre képesített polg. isk. tanárt hívta meg ideiglenes minőségben, kit iskolaszékünk mult év december hó 2-án tartott ülésén egyhangulag rendes tanárrá választott meg.

A hitoktatók sorában is állott be változás, amennyiben Bécsi Vazul szeretett hitoktatónk a sümegi ház vezetését vevén át, köz-ségünkben s így iskolánktól is távozott. Helyét Horváth Domonkos Szent-ferencrendi áldozópap foglalta el, ki úgyszeretettel tanította ugy a fiu-, valamint a leánynövendékeket a lefolyt iskolaévben a róm. kath. hittanra.

A szept. hó 4-én megnyitott iskolaévvünk tehát sok zavarral kezdődött, de hála s köszönet tanártársaimnak, hiány sohasem volt. Helyettesítésről tanártestületünk tagjai mindenkor készséggel gondoskodtak. Épen ezért a tanulmányi eredmény, — habár a tanulók hanyagsága miatt — gyengébb volt, mint az előző években — mégis kielégítőnek mondható. A tanulók magaviselete sokban és sokszor kifogás alá esett, de ennek oka inkább a családi nevelés hiányosságában keresendő, valamint abban, hogy a szülők nem álltak összeköttetésben az iskolával s inkább eltitkolták a gyermek-nek otthon észrevett hibáit s csinyjeit, félvén az esetleges bünte-téstől, mintsem feltárták volna azt nyiltan, őszintén, melynek meg-lett volna az az eredménye, hogy az iskola is, a tudomására jött hibák kiküszöbölése céljából felemelte volna fenyítő szavát s al-kalmazta volna nevelő eszközeit.

A tanítás sikeressége, a tanultak megszilárdítása érdekében, valamint azért, hogy tanítványainkat önképzésre s önállóságra szok-tassuk, nagy gondot fordítottunk szertárainkra, ezzel kapcsolatban az iskolai kirándulásokra, továbbá a könyvtárra és önképző körre.

Természetrizsi szertárunkat ez idén különféle praeparáló esz-közökkel gyarapítottuk. Gyarapodott továbbá természetrajzi szer-tárunk Mudin Imre kartársunk buzgalma folytán néhány kitömött madárral s mintegy 200 drb. praeparált lepkével, melyet a több izben tartott kisebb iskolai kirándulások alkalmával a növendékek maguk gyűjtöttek össze. Sajnos egyéb szertárainkat gyarapítani nem lehetett, nem a pénz hiánya miatt, hanem inkább azért, mert a kényes fizikai s egyéb eszközök elhelyezésére nincs alkalmas helyünk.

Ez idén sikerült a leányiskola részére külön ifjusági könyvtárt létesíteni. A mult esztendőben rendezett multság jövedelméből ugyanis mintegy 120 K-t fordítottunk a leányiskola ifjusági könyvtárára. A fiúiskolában csak a tanári könyvtár gyarapodott a magyar könyvtár 20 kötetével.

Önképzőkörünk ez idén is fényesen működött. Vezetője: Kationa Géza kartársunk nem kimélve semmi fáradságot, az önképzőkör mellett már éveken át daloskört is vezet, melynek sikeres működéséről többször meggyőződhettek azok, kik érdeklődtek iskolai ünnepeink iránt.

A tanulók értelmének fejlesztése mellett nagy gondot fordítottunk azok testi nevelésére is. Igaz hogy tornatanításunk — a tornaterem hiánya miatt — csak az őszi s tavaszi hónapokra szorult, de mindezek dacára szép eredményt mutattunk fel, melyről tanuskodik a f. évi jun. hó 6-án rendezett tornaversenyen, hol tanulóifjuságunk fényesen megállta helyét. Ezen tornaversenyünk lefolyásáról Mudin Imre kartársunk emlékezik meg jelen értesítőnk részére irt értekezésében. Kedves kötelességemnek tartom, hogy e helyütt hálás köszönetemet fejezzem ki Nagyatád nagyközségnek, hogy ezen megyei tornaverseny céljaira iskolánknak 200 K-t volt szives adományozni, továbbá Nagyatád nagyközségének azon — a vidéki iskolákat szinte meglepő — készségéért, mellyel ezen tornaversenyen megjelent intézetek tanulóifjuságát oly szivesen vendégül fogadta, valamint Vasdényey Elemér urnak, ki egy szép irókészletet, Benyák János urnak, ki több emléktárgyat, Dr. Szetsey István urnak, ki 3 K-t, Hámorszky Artur urnak, ki gyűjtés útján 3 K-t, Vajthó Jenő urnak, ki 2 K-t adományozott emléktárgyakra, valamint Barakonyi Károly urnak, ki 10 koronával járult hozzá a vidéki tanulók étkezésének költségeihez.

Tanártestületünk nagy gondot fordított továbbá a tanulók hazafias és valláserkölcsi nevelésére is.

A tanulóknak hazafiasságra való nevelése céljából többször tartottunk nyilvános iskolai ünnepeket, melyen a nagyközségünk színe java megjelent. Ezen hazafias ünnepeinket rendszerint növendékeink maguk rendezték, önállóságra akarván szoktatni a tanulóifjuságot, a tanártestületek csak vezetői s irányítói voltak az ilyen ünnepegeknek.

Iskolai ünnepeket tartottunk okt. 4-én Ő felsége a király névnapján, okt. hó 6-án az aradi vértanuk, nov. hó 19-én felejtethetlen emlékű nagyasszonyunk: Erzsébet királynénk emlékére. Márcz hó 15-én a magyar szabadságharc hajnalhasadásának, ápr. hó 11-én a 48-as törvények szentesítésének évfordulóját, jun. hó 8-án Őfelsége a király koronázásának évfordulóját ünnepeltük meg.

A valláserkölcsi nevelés szempontjából növendékeink ünneps vasárnapokon felekezetek szerint - tanári felügyelet mellett - vettek részt az isteni tiszteleten. Róm. kath. tanulóink ez idén kétszer járultak a gyónás s áldozás szentségében.

Iskolaévünk utolsó negyedében, május hó 6-án volt szerencsénk

szerény iskolánk falai között üdvözölni szeretett szakfelügyelőnket: Békei Ignác fiumei áll. polg. fiúiskolai igazgatót, ki — sajnos — csak egy napot időzhetett nálunk, de ezen egy napnak minden óráját felhasználva, meglátogatta mind a két iskolát, meghallgatta az összes tanárok tanítását, megvizsgálta a tanulók dolgozatait s rajzait és távozásakor teljes megalégedésének adott kifejezést, hangsúlyozván azonban azt, hogy ugy a fiu, valamint a leányiskola helyisége sok kifogásolás alá esik.

Mint minden évben, ugy az idén is több jutalom érkezett be hozzánk a szorgalmas és jóviseletű tanulók jutalmazására.

Igy a nagyatádi „Néptakarékpénztár“ 40 K, a „Vörös Kereszt Egylet“ nagyatádi fiókjá 20 K, Rotter Bernátné urnő 10 K, Mátrai Bernardin Szent Ferencrendű zárdafőnök ur 20 K, Katona Géza tanár ur egy festék-készletet, Dr. Borsodi József főrabbi ur 2 kötet könyvet bocsájtott rendelkezésünkre, melyért fogadják a szives adományozók hálás köszönetemet.

Ezen összegből 20 K jutalomkönyvekre s 70 K ösztöndíjakra fordítottunk.

Ösztöndíjat kaptak:

Árki István I. o. t. 10 K,
Kirsch Antal III. o. t. 10 K,
Horváth Sándor III. o. t. 10 K,
Roznik Ferenc III. o. t. 10 K,
Ruttner Lajos IV. o. t. 10 K,
Kárpáti Jenő IV. o. t. 10 K,
Jankovics Gyula IV. o. t. 10 K,
Herbán Ferenc II. o. t. egy festékkészletet.

Könyvjutalomban részesültek:

Andik Margit I., Rotter Emma és Kuh Mariska III., Horváth Erzs, Braun Arabella és Fleiner Irán IV. oszt. tanulók.

Dr. Borsodi József főrabbi ur „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat“ címmel pályadíjat tűzött ki, melyre öt jeligés pályamunka érkezett be. Ezek közül Kommen Anna III. oszt. tanuló dolgozata találtatván a legjobbnak, egy könyvjutalomban részesítettett.

Ezekon kívül a tanártestületek dicséretében részesültek: Knapp Antal, Nagy Árpád, I., Bienenfeld Pál II. fiu — Kommen Mariska Rotter Klárka, Vidák Mariska, I., Harsányi Ilonka, Gubiánó Ilonka, II. és Tallián Margit IV. leányoszt. tanulók.

Évzáró vizsgálataink a következő sorrendben tartattak meg.

Jun hó 17-én voltak a hittani vizsgálatok a fiu és leányiskola összes osztályaiban.

Jun. hó 18-án az I-II., 19-én a III-IV, fiu, jun. hó 20-án az I-IV. leányosztály osztályvizsgálata. A magánvizsgálatok június hó 20, 21 és 22-én tartattak meg. Az évet jun. hó 23-án tartott „Te Deum“ után záróünnepélyvel fejeztük be.

Ezzel iskolánk sikeres működésének kilencedik esztendejét is befejezván, hálás köszönetemet fejezem ki iskolaszékünk szeretett e.nökének Tallián Andor urnak, ki a legnagyobb elfoglaltsága

közepett örömmel foglalkozott iskolánk ügyeivel is, továbbá iskolaszékünk minden egyes tagjának azon odaadó községükért, mellyel engem az iskola vezetésében támogatni szivesek voltak, valamint Kovács Gyula községünk főjegyzőjének, ki nem kimélt s nem kimél sem időt, sem fáradságot, sem anyagi áldozatot, hogy iskolánk végre valahára megkapja a törvény által előírt épületet, hogy így mi akadály se legyen a várva-várt államosításnak.

Adja az isten, hogy intézetünk működésének tizedik esztendejében végre megérkezzék az államosítás, mindnyájunk ezen közös óhaja, hogy büszkén dicsekedhessünk az utókornak: ime egy intézmény, melyért 10 évig küzdött Nagyatád és vidéke egész közönsége.

SZMODICS SZILÁRD

igazgató.

Jelentés a polgári finiskola önképzőkörének 1911-12. -évi működéséről.

Az 1906—907. tanévben alakult önképzőkörünk a folyó tanévben is nagy buzgósággal végezte feladatát, kitüzött céljához hiven fejlesztette a gyermekek értelmét, növelte tudás vágyukat, serkentette őket a tanulásra, föltárta előttük irodalmunk gyöngyeit, hozzászoktatta a tömeg, a nagy nyilvánosság előtt való bátor fellépéshez.

Minthogy kis gyermekekkel nagy dolgokat produkálni nem lehet, önképzőkörünkben a kör tagjai önálló munkásságot alig fejthettek ki. A gyűlés tárgya úgy szólván szép és értelmes felolvasásban és költemények elszavalásában merült ki, bár itt-ott akadt egy-egy olyan tag, aki értett a tollforgatáshoz is. De hogy az önképzőkör hasznos és eredményes munkát végzett iskolánkban, az év közben tartott hazafias ünnepélyek, amelyeken a nagy publikumnak is alkalmá nyílt meggyőződni arról, mily ügyes szavalóink, sőt megnyitó és ünnepi beszédet előadó tanítványaink is vannak.

Az önképzőkör ezidei működéséről a következőkben számolhatunk be.

A kör első és egyuttal alakuló ülését 911. szeptember 24-én tartotta, amely alkalommal megválasztotta tisztviselőit. Főjegyző lett Ruttner Lajos IV. o. t., aljegyző: Horváth Sándor III. o. t., pénztárnok Gundy Ferenc IV. o. t. Rendezőkül megválasztattak: Bienenfeld György, Bognár Lajos, Kirsch Antal, Roznik Ferenc, Weisz Imre III. o. tanulók és Babai József, Papp József, Kellner Antal, Kárpáti Jenő IV. oszt. tanulók.

Volt összesen 14 rendes és 4 diszülése a körnek, ezeken elhangzott 44 szavaltat, több felolvasás és megnyitó beszéd. A szavaltatok közül dicséretes volt 4, jó 8, kielégítő 23 és meg nem felelő 9. A felolvasók jegyzőkönyvi dicséretben részesültek.

A kör tagjai 1 korona tagsági díjat fizettek. Befolyt összesen 71·40 kor. Jutalomkönyvekre és írópapírra kiadtunk 15·21 koronát, pénztári maradvány volt 56·19 K, amely összeget gyümölcsöztetés végett a nagyatádi takarékpénztárba helyeztünk el. A kör vagyona 246·18 + 56·19 K, összesen 302·37 korona.

Önképzőköri munkásságukért könyvjutalomban részesültek: Ruttner Lajos, Gundy Ferenc és Babay József IV. oszt. tanulók.

Végül itt emlékezem meg egy pályatételről, amelyet Dr. Borsodi József főrabbi ur tűzött ki az önképzőkör tagjai között. Jutalomdíj egy 10 koronás arany. A pályatétel így hangzott: „Hogyan illeszkedjünk bele az emberi társadalomba?” E meglehetősen elvont tárgyú, a tanulók gondolatkörét meghaladó és bő tapasztalást igénylő tételre két pályázat érkezett be. „Ember küzdj és biza bizzál” jeligével az egyik, „Legyen a mi támaszunk a hit, mely bizni és remélni megtanít” jeligével a másik. Mindkét dolgozat messze elkalandozik a tárgytól, magát a témát egyáltalán nem érinti, s így a díj egyiknek sem volt kiadható.

Katona Géza

vezető tanár.

Felügyelet.

Dr. Gulyás Ferencz, Somogyvármegye kir. tanfelügyelője.

B) Miniszteri iskolalátogató :

Békei Ignác, fiumei áll. polg. fiiskolai igazgató.

C) Iskolaszék :

I.) Polg. fiiskolánál :

Tallián Andor, főszolgabíró, iskolaszéki elnök.
 Szmodics Szilárd, polg. isk. igazgató, iskolaszéki jzö.
 Dolencz István, gondnok.
 Dr. Bienenfeld Mór,
 Dr. Borsodi József,
 Dombi György,
 Harsányi Antal,
 Knapp József,
 Dr. Kommen Elek,
 Kovács Gyula,
 Kun János,
 Mátrai Bernardin,
 Rotter Bernát,
 Schmied Károly,
 Steiner Miksa.

II.) Polg. leányiskolánál :

Tallián Andor, főszolgabíró, iskolaszéki elnök.
 Harsányi Antal, iskolaszéki jegyző.
 Klein Jakab gondok,
 Berény Vilmos,
 Dr. Bienenfeld Mór,
 Dr. Borsodi József,
 Dombi György,
 Fodor Rezső,
 Dr. Kommen Elek,
 Kovács Gyula,
 Kun János,
 Mátrai Bernardin,
 Rotter Bernát,
 Selmeczy Sándor,
 Steiner Miksa,
 Dr. Szetsey István,
 Szmodics Szilárd,
 Dr. Weisz Jakab,
 Wimmer Ignác.

D) Tanártestület:

1) Igazgató:

Szmodics Szilárd, okl. polg. isk. tanár. Az orsz. polg. isk. egyesület, a «Magyar Földrajzi Társaság» rendes és a Somogyvmegyei Muzeume egyesület választmányi tagja. Tanította a magyar nyelvet a III. IV., a földrajzot az I. II. és IV. és a tornát az I—IV. fiuosztályban. Heti óráinak száma: 15 Működik 12, ennél az intézetnél 9 év óta.

2.) Tanárok:

Katona Géza, okl. polg. isk. tanár. Az II. fiuosztály főnöke, az ifjusági önképzőkör és daloskör vezetője. Az orsz. polg. isk. egyesület rendes tagja. Tanította a magyar nyelvet az I—II., a német nyelvet és történelmet a III—IV., földrajzot a III. és az éneket az I—IV. fiuosztályban. Heti óráinak száma: 25. Működik ennél az intézetnél 6 év óta.

Kárpáti Ernő, okl. polg. isk. tanár. A III—IV. fiuosztály főnöke, az orsz. polg. isk. egyesület rendes tagja, a rajszabtar őre. A tanári és ifjusági könyvtár kezelője. Tanította a szabadkézi rajzot, mértani rajzot az I—IV., a szépírást az I—III. és a mértant az I—II. fiuosztályban. Heti óráinak száma 26. Működik 8, ennél az intézetnél 4 év óta.

Mudin Imre, okl. polg. isk. tanár. Az I. fiu-osztály főnöke, tantestületi jegyző, a szertárok őre. Tanította a számtant az I—IV., a természetrajzot az I—III., a mértant a III—IV. és a természetant a IV. osztályban. Heti óráinak száma: 26. Működik ennél az intézetnél egy év óta.

Novacsek Matild, okl. polg. isk. tanítónő. Az I—II. leányosztály főnöke, az orsz. polg. isk. egyesület rendes tagja. Tanította a magyar és német nyelvet, a rajzot az I—IV., a történelmet a III—IV., a földrajzot az I-II-III. és az énekeket az I-IV. leányosztályban. Heti óráinak száma: 26. Működik 11, ennél az intézetnél 8 év óta.

Kárpáti Rézli Szidónia, okl. polg. isk. tanítónő. A III. és IV. leányosztály főnöke, a szertárok őre, az ifjusági könyvtár kezelője és tantestületi jegyző. Az országos polg. isk. egyesület rendes tagja. Tanította a számtant, mértant, tornát, kézimunkát az I—IV., a természetrajzot a I—II., a vegytant a III., egészségtant, gazdaságtant és fizikát a IV. leányosztályban. Heti óráinak száma: 24. Működik 7, ennél az intézetnél 3 év óta.

3) Hitoktatók.

P. Horváth Domonkos, Szent Ferencrendi áldozópap, tanította a róm. kath. hittant a fiu- és leányiskola I—IV. osztályában.

Dr. Borsodi József, főrabbi, tanította az izr. hittant a fiu- és leányiskola I—IV. osztályában.

Janó István, ötvösi ref. lelkész, tanította a ref. és ág. ev. vallástant a fiu- és leányiskola összes osztályaiban.

E) Iskolaszolga: Balázs István.

Polgári fiuiskolánk IV. osztályát az 1911—12
tanévben végzett tanulók pályaválasztása.

Babay József	felső ipariskola
Burics Gyula	felső kereskedelmi isk.
Gundy Ferenc	felső kereskedelmi isk.
Jankovics Gyula	felső kereskedelmi isk.
Kárpáti Jenő	tanítóképző intézet
Kellner Antal	zsinor- és paszomántgyár.
Lovrencsics Ferenc	tanítóképző intézet.
Markó Károly	vasut.
Papp József	tanítóképző intézet.
Rosenfeld Zoltán	zsinor- és paszomántgyár.
Ruttner Lajos	tanítóképző intézet.
Stein Ármin	felső ipariskola.

I. leányosztály.

Osztályfőnök: Novacsek Matild.

F. sz.	A tanuló neve és vallása	A tantestület határozata
1	Andik Margit ref. — —	f. o. l.
2	Barics Katalin r. k. — —	f. o. l.
3	Balázs Mária r. k. — —	f. o. l.
4	Becsei Margit r. k. — —	j. v. b.
5	Bognár Agnes r. k. — —	j. v. b.
6	Egyed Irén r. k. — —	j. v. b.
7	Horváth Margit r. k. — —	f. o. l.
8	Horváth Mariska r. k. — —	f. o. l.
9	Kommen Mariska izr. — —	f. o. l.
10	Kovács Margit r. k. eltávozott — —	
11	Lenti Róza r. k. — —	f. o. l.
12	Lőwy Margit izr. — —	f. o. l.
13	Schwarz Rózi izr. eltávozott — —	
14	Rotter Klára izr. — —	f. o. l.
15	Weisz Vilma izr. — —	f. o. l.
16	Vidák Mariska r. k. — —	f. o. l.

II. leányosztály.

1	Csere Margit r. k. — —	f. o. l.
2	Gubiánó Ilona r. k. — —	f. o. l.
3	Harsányi Ilona ág. ev. — —	f. o. l.
4	Klein Boriska izr. — —	f. o. l.
5	Krausz Margit izr. — —	f. o. l.
6	Molnár Irén meghalt — —	
7	Novacsek Amália r. k. — —	f. o. l.
8	Schrédl Jolán ref. — —	f. o. l.
9	Szilágyi Katalin r. k. — —	f. o. l.
10	Weisz Mariska izr. — —	f. o. l.

A rövidítések magyarázata.

f. o. l. = felsőbb oszt. léphet.
j. v. b. = javítóvizsg. bocsájtatik.
o. i. u. = osztály ism. utasítottatik

III. leányosztály.

Osztályfőnök : Kárpátiné Resli Szidónia.

F. Sz.	A tanuló neve és vallása	A tantestület határozata
1	Egyed Margit r. k. ism. — —	f. o. l.
2	Kömmen Anna izr. — —	f. o. l.
3	Kuh Mari ág. ev. — —	f. o. l.
4	Kutor Sarolta r. k. — —	f. o. l.
5	Rotter Emma izr. — —	f. o. l.
6	Sáfrán Emilia r. k. — —	f. o. l.
7	Szabó Rózsi r. k. — —	f. o. l.
8	Szilágyi Margit r. k. — —	f. o. l.
9	Weiler Aranka izr. — —	f. o. l.
10	Zányi Irma r. k. — —	f. o. l.
11	Szakács Flvira r. k. — —	f. o. l.
12	Rákosy Stefánia r. k. — —	f. o. l.

IV. leányosztály.

1	Braun Arabella izr. — —	f. o. l.
2	Fleiner Irén izr. — —	f. o. l.
3	Horváth Erzsi r. k. — —	f. o. l.
4	Kömmen Katalin izr. — —	f. o. l.
5	Tallián Margit r. k. — —	f. o. l.
6	Szücs Ilona ref. — —	f. o. l.
7	Arany Piroska ref. — —	f. o. l.
8	Rákosi Jolán — —	f. o. l.

I. fiuosztály.

Osztályfőnök: Mudin Imre.

F. sz.	A tanuló neve és vallása	A tantestület határozata
1	Andik János r. k. kimaradt	—
2	Árki István r. k.	—
3	Benkó Géza r. k. kimaradt	—
4	Csicskó György r. k. kimaradt	—
5	Forró Ferencz r. k. ism	—
6	Gombos Ferencz izr.	—
7	Grünhut Benjamin izr.	—
8	Cs. Horváth Ferencz r. k.	—
9	Horváth Ferencz r. k.	—
10	Horváth Mihály r. k. kimaradt	—
11	Horváth Vendel r. k.	—
12	Kirsch Ágost r. k.	—
13	Küsz István r. k.	—
14	Knapp Antal r. k.	—
15	Kunics József r. k.	—
16	Laki József r. k.	—
17	Luczó Ferencz r. k. kimaradt	—
18	Nagy Árpád r. k.	—
19	Naszladi Gyula r. k.	—
20	Németh Gyula r. k.	—
21	Pánovics Imre r. k.	—
22	Pesti Miklós izr.	—
23	Sántosi György r. k.	—
24	Schrédli Jenő r. k.	—
25	Szántói József r. k.	—
26	Toll József r. k.	—
27	Tóth János r. k.	—
28	Wollák József izr. ism.	—

II. fiuosztály.

Osztályfőnök: Katona Géza.

F. Sz.	<i>A tanuló neve és vallása</i>	A tantestület határozata
1	Ágoston Ferenc r. k. — —	f. o. l.
2	Benyák József r. k. — —	f. o. l.
3	Berger Ferenc izr. — —	j. v. b.
4	Bienenfeld Pál izr. — —	f. o. l.
5	Czmerk Dezső r. k. — —	f. o. l.
6	Ferlindis János r. k. — —	f. o. l.
7	Hamburger Győző izr. — —	f. o. l.
8	Hartmann Imre izr. kimaradt. — —	
9	Herbán Ferenc r. k. — —	f. o. l.
10	Horváth Kálmán r. k. — —	j. v. b.
11	Kövér Géza r. k. — —	f. o. l.
12	Krausz Sándor izr. kimaradt. — —	
13	Molnár Andor izr. — —	j. v. b.
14	Niklai János r. k. kimaradt. — —	
15	Tamás Sándor r. — —	f. o. l.
16	Varga István r. k. — —	j. v. b.
17	Varga József r. k. — —	f. o. l.
18	Walter Gyula izr. — —	o. i. u.
19	Wimmer Jenő izr. — —	f. o. l.
20	Wollák Jenő izr. — —	f. o. l.

III. fiosztály.

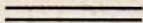
Osztályfőnök: Kárpáti Ernő.

P. Sz.	A tanuló neve és vallása	A tantestület határozata
1	Becsei Emil r. k. — —	o. i. u.
2	Beleki Vendel r. k. — —	j. v. b.
3	Bienenfeld György izr. — —	f. o. l.
4	Bognár Lajos r. k. — —	f. o. l.
5	Csicskó Lajos r. k. — —	f. o. l.
6	Frányó Ferenc r. k. — —	j. v. b.
7	Gál István r. k. — —	f. o. l.
8	Horváth Sándor r. k. — —	f. o. l.
9	Katona Béla izr. kimaradt	—
10	Kirsch Antal r. k. — —	f. o. l.
11	Kremsier Salamon izr. — —	o. i. u.
12	Magyar József r. k. — —	f. o. l.
13	Méder István r. k. kimaradt	—
14	Pesti Pál izr. — —	f. o. l.
15	Roznik Ferenc r. k. — —	f. o. l.
16	Sárdinecz Mihály r. k. — —	j. v. b.
17	Steiner László izr. — —	f. o. l.
18	Szulimán Péter r. k. — —	f. o. l.
19	Weisz Imre izr. — —	f. o. l.

IV. fiuosztály.

Osztályfőnök: Kárpáti Ernő.

F. sz.	<i>A tanuló neve és vallása</i>	A tantestület határozata
1	Babai József r. k. — —	f. o. l.
2	Burits Gyula r. k. — —	f. o. l.
3	Gundy Ferenc ref. — —	f. o. l.
4	Jankovics Gyula r. k. — —	f. o. l.
5	Kárpáti Jenő r. k. — —	f. o. l.
6	Kellner Antal r. k. — —	f. o. l.
7	Lovrencsics Ferenc r. k. — —	f. o. l.
8	Markó Károly r. k. — —	f. o. l.
9	Papp József r. k. — —	f. o. l.
10	Rosenfeld Zoltán izr. ism. — —	
11	Ruttkay Emil r. k. kimaradt. — —	f. o. l.
12	Ruttner Lajos r. k. — —	f. o. l.
13	Stein Armin izr. — —	f. o. l.

1911-12. tanévben magánvizsgálatot tett tanulók névsora s lakhelye.

I. osztály.

1. Walda Franciska r. k.	lakhelye	Lábod
2. Bendekovics János r. k.	"	Somogyszob
3. Landler Irma izr.	"	Nagyszakácsi
4. Boskovits Erzsébet izr.	"	Nemesdéd
5. Grósz Imre izr.	"	Nemesdéd
6. Henézi Zoltán r. k.	"	Faluszemes
7. Kisgyura János ref.	"	Somogyszob
8. Németh János r. k.	"	Igal
9. Szabó István ref.	"	Nemesdéd
10. Szattler Zoltán izr.	"	Nemesdéd
11. Löffler Elvira r. k.	"	Igal
12. Noé Klementin r. k.	"	Igal
13. Wittner Anna r. k.	"	Igal

II. osztály.

14. Hausner Sarolta r. k.	lakhelye	Somogyszob
15. Bendekovics János r. k.	"	Somogyszob
16. Walda Franciska r. k.	"	Lábod
17. Sebestyén Gizella r. k.	"	Igal
18. Bárány Mária r. k.	"	Igal

I—II. osztály.

19. Molnár István r. k.	lakhelye	Zákány nem jel. meg.
20. Tóth Lajos r. k.	"	Csurgó-Sarkad
21. Nébli József r. k.	"	Csurgó
22. Szalai Károly r. k.	"	Zákány
23. Mandlin Antal r. k.	"	Dezsanovac

III. osztály.

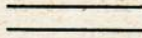
24. Pandur István r. k.	lakhelye	Barcs
25. Landler Margit izr.	"	Nagyszakácsi
26. Szendeffy Margit r. k.	"	Nagyatád
27. Hausner Sarolta r. k.	"	Somogyszob
28. Lang Erzsébet izr.	"	Nemesdéd

IV. osztály.

29. Schwartz Lajos izr. lakhelye Barcs
30. Breuer Pál izr. „ Bakháza

III.—IV.

31. Wagensommer J r. k. lakhelye Barcs
32. Cser József r. k. „ Mernye
33. Balogh Lajos r. k. „ Csurgó

Végzett tananyag.

I. fiuosztály.

Róm. kath. vallástan. Heti 1 óra. Az apostoli hitvallás tizenkét ágazata A két főparancs. Isten tizparancsa. Tankönyv: Nagyobb katekizmus. Pokorny E.: Bibliai történet. Ószövetség. Tanította: Horváth Domonkos.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. Történet: A világ teremtésétől — Mózes haláláig. Imafordítás: Elauhaj nsomoh. Vihi rocaun. Smaunoeszré. Liturgia: A zsinagógai év hónapjai. Ünnepeink, öröm, böjt és gyásznapiaink. Az imakönyv tüzetes ismertetése. Tanította: Dr. Borsodi József rabbi.

Ref. vallástan. Heti 1 óra. A bibliáról. Felosztása. Kanonikus és apokrifus könyvek. Teremtés. Özönviz. Ábrahám. Jákob. Ézsau. József. Mózes. Egyptomból kijövet. Tiz parancsolat. Szent Sátor. Ünnepek. 40 évi vándorlás. József. Ruth asszony. Éli, Sámuel, Dávid, Salamon, Jób. Tankönyv: Fülöp József: Bibliai ismertetés. Tanította: Janó István.

Magyar nyelv. Heti 5 óra. a) Nyelvtan: A mondat. A mondatok jelentésük, szerkezetük és terjedelmük szerint. A szavak, szótagok, hangok és betűk, ezek helyes kiejtése és leírása. A főnév és ragozása. Az ige módjai és idői. Az igeragozás. A névelő. A melléknév és fokozása. A számnév és nemei. A névmás és nemei. Határozószók és névutók. Kötőszók és indulatszók. A szófajták szerepe a mondatban, u. m. alany, állítmány, jelző, kiegészítő és határozó; ezek ragozása A szóképzése szóösszetétel által és képzők segítségével. A ragok és képzők között levő különbség. b) Olvasmányok tárgyalása s elemzése. Költemények szavazása. Hetenkéntegy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyv: Király Pál: Magyar nyelvtan. Brunovszky Rezső: Magyar olvasókönyv. Tanította: Katona Géza.

Számtan. Heti 3 óra. Alapfogalmak. A számok írása és kimondása. Római számírás. Alapműveletek egész számokkal és tizedes törtekkel. Hazai mértékek és pénzek Alapműveletek többnevű számokkal. Időszámítás. A számok oszthatósága. Legnagyobb közös mérték. Legkisebb közös többszörös. A közönséges törtszámokról. Alapműveletek közönséges törtszámokkal. Közönséges törtszámok átalakítása tizedes törtszámmá és viszont Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyv: Szenes Adolf: Számtan. Tanította: Mudin Imre.

Mértan. Heti 2 óra. Az egyenes- és görbe vonalak. Szögek. Az idomokról általában. Három-, négy és sokszögek.

Görbevonalu sikidomok. Az idomok összehasonlítása: egybevágóság, szimmetria, hasonlóság. A sikidomok kerületének és területének mérése és kiszámítása. Feladatok a kerület- és területszámítás begyakorlására. Tankönyv: Hittig Lajos: Méréstan. Tanította: Kárpáti Ernő.

Mértani rajz. Heti 2 óra. Különböző állású egyenesek szerkesztése. Szögekre vonatkozó szerkesztési feladatok. Három-, négy- és sokszögek szerkesztése. A körre vonatkozó szerkesztések. Ellipszis szerkesztése, A sikidomok egybevágósága, hasonlóságára és egyenlőségére vonatkozó szerkesztési feladatok. Sikdiszitmények. Tanította: Kárpáti Ernő.

Természetrajz. Heti 3 óra. a) Ásványtanból: Sófélé ásványok. Éghető ásványok. Drágakövek: Fémfényű ásványok. b) Növénytanból: Egynéhány tavaszkor és nyáron virító növény. Néhány közönséges cserje és kuszó növény. Néhány lombos fa. Tülevelű fák. Hazai őszi gyümölcsök. Fontosabb gazdasági és konyhakerti növények. Tankönyv: Dr. Sztérényi Hugó. Ásvány-, kőzet és földtan elemei. Dr. Sztérényi Hugó: Növénytan. Tanította: Mudin Imre.

Földrajz. Heti 2 óra. Magyarország bővebb, az Osztrák császárság összevontabb földrajza. Térképrajzolás. Gazdasági és közművelődési állapotaink rövid ismertetése. Tankönyv: Deák Gyula és Clementis Zsigmond. Földrajz. Tanította: Szmodics Szilárd.

Szabadkézi rajz. Heti 3 óra. Egyenes és görbevonalu sikdiszitmények. Karika, kerék, tojás, létra, kereszt, ajtó, ablak stb. rajzolása természet után. Száritott levelek rajzolása és festése természet után. Tanította: Kárpáti Ernő.

Szépírás. Heti 1 óra. A rendes folyóírás, magyar-német kisbetűk helyes írási módja s ütenyszerint való begyakoroltatása. Szépírási minták Vajda Páltól. Tanította: Kárpáti Ernő.

Ének. Heti 1 óra. A helyes éneklés szabályai. A zene. A hangjegy írás. A hangjegyek alakja. A kulcs. Az énekhangok felosztása. A hangjegyek felosztása időmérték szerint. A szünjelekről. Hangtalálási gyakorlatok. Három és négy szólamu kardalok. Tankönyv: Beleznay Antal: Gyakorlati énektan. Tanította: Katona Géza.

Torna. Heti 1 óra. Rendgyakorlatok. Soralakítás. Sorbontás Fordulatok. Szabadgyakorlatok az összes testrészekkel. Társas szabadgyakorlatok. Játékok. Tanította: Szmodics Szilárd.

II. fiuosztály

Rom. kath. vallástan. Heti 1 óra. A bünről és annak különböző nemeiről. A malasztról általában és részletesen. A szentsegekről. A szentelményekről. Az imádságról. Tankönyv: Nagyobb katekizmus. Dr. Pokorny E. Bibliai történet. Új szövetség, Palesztina földrajza. Tanította: Horváth Domonkos.

Izr. vallástan. Heti 1 óra. Történet: Józsuától Salamon király haláláig. Liturgia, mint az első osztályban. Tanította: Dr. Borsodi József rabbi.

Ref. vallástan. Heti 1 óra. Ujszövetség. Felosztása. Keresztelő János, Jézus születése. Jézus gyermekkora. Fellépése. Hegyi beszéd. Jézus példázásai, csudatetei. Jézus barátai, ellenségei. Jézus életének utolsó eseményei. Sz. vacsora szerzetése. Jézus halála. Mennybemenetele. Első pünkösd. Saul megtérése. Tankönyv: Fülöp József: Bibliai Ismertetés. Tanította: Janó István.

Magyar nyelvo. Heti 5 óra. a) Nyelvtan: Az I. osztály anyagának ismétlése. Mondatrészek egyezése. Szóvonzat. Ragok. Az összetett mondat. A mellé- és alárendelt összetételek. A mellékmondatok fokozatai. A mondatcsoport. A körmondat. A rokonértelmű szók. Az írásjelek használata. b) Olvasmányok tárgyalása és elemzése. Költemények szavalása. Hetenként egy írásbeli dolgozat. Tankönyv: Király Pál: Magyar nyelvtan. Brunovszky Rezső: Magyar olvasókönyv. Tanította: Katona Géza.

Számтан. Heti 2 óra. Előnyös számítási módok. Korlátolt pontosságú szorzás és osztás. Arányosság. Az egyszerű hármasszabály. Az olaszgyakorlat. Arányok, aránylatok és azok alkalmazásai. Százalékszámítás és alkalmazásai. Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyv: Szenes Adolf: Számтан. Tanította: Mudin Imre.

Mértan. Heti 2 óra. Térméréstani alapfogalmak. Szögletes testek. Szabályos testek. Görbelapu testek. Testek összehasonlítása. Térbeli szimmetria. Testek felszine és térfogata. Felszin- és térfogat-számítás begyakorlása. Tankönyv: Hittig Lajos: Mérestan. Tanította: Kárpáti Ernő.

Mértani rajz. (Ábrázoló mértan.) Heti 3 óra. Bevezető ismeretek. Két képsík alkalmazása. A pont helyzetei és ábrázolása. Az egyenes és görbe vonalak helyzetei és ábrázolása. Egyenes és görbevonalu síkidomok ábrázolása. Szögletes- és forgástestek ábrázolása. Tankönyv: Gaál József: Ábrázoló mértan. Tanította: Kárpáti Ernő.

Földrajz. Heti 2 óra. Európa, Ázsia és ezek államai vízszintes és függőleges tagoltság szerint. Az egyes államok részei, éghajlata, terményei, lakossága és városai. Tankönyv: Deák Gyula és Clementis Zsigmond: Földrajz: Tanította: Szmodics Szilárd.

Természetráajz. Heti 3 óra. Emlősök, madarak, csuszó-mászók, Kétélttűek, halak, puhatestű állatok. Izeltlábu állatok. Férgék, túskebörtűek, tömlős állatok, véglények. Az állatország felosztása és áttekintése. Rovargyűjtés és praeparálás. Tankönyv: Dr. Szerényi Hugó: Állattan: Tanította: Mudin Imre.

Szabadkézi rajz. Heti 2 óra. Hajlitott vonalu síkdiszitmények. Száritott levelek, virágok, lepkék, bogarak rajzolása és festése, természet után. Lapos használati tárgyak u. m. paizs, sziv, zászló, óralap stb. természet után. Tanította: Kárpáti Ernő.

Szépírás. Heti 1 óra. Magyar folyóírás gyakorlása diktandó füzetben. Magyar és német nagybetűk írásmódja és ütenyszerinti gyakoroltatása. Szépírás minták Vajda Páltól. Tanította: Kárpáti Ernő.

Ének. Heti 1 óra. A helyes éneklés szabályai. A zene. A hangjegyírás. A hangjegy alakja. A kulcs. Az énekhang felosztása. A hangjegyek időmértéke. A szünetjelekről. Hangtalálási gyakorlatok. Három és négy szólamu kardalok. Tankönyv: Beleznay Antal: Gyakorlati énektan. Tanította: Katona Géza.

Torna. Heti 1 óra. Rendgyakorlatok. Soralakítás. Sorbontás. Fordulatok. Szabadgyakorlatok az összes testrészekkel. Társas szabadgyakorlatok. Játék. Tanította: Szmodics Szilárd.

III. fiuosztály.

Róm. kath. szertartástan. Heti 1 óra. Szent helyek és szerek. Szent jelek és cselekmények. Szent idők. Tankönyv: Gerely József. Róm. kath. Szertartástan. Tanította: Horváth Domonkos.

Izr. vallástan. Heti 1 óra. Történet: A zsidók sorsa Európa államaiban mind a mai korig. Imafordítás: A hallél ima. Liturgia: Mint fenn az I. osztály. Tanította: Dr. Borsodi József rabbi.

Ref. vallástan. Heti 1 óra. A ker. vallás fogalma. Vallásos ismeretünk forrása. Isten létezését erősítő bizonyítékok. Isteni gondviselés. Az első emberpár bűneinek következménye. Jézus életének rövid története. Jézus hármasszete. Jézus menybemenetele. Szentlélek elküldése. Szakramentumok. Ünnepek. Tankönyv: Kiss József: Ker. hit és erkölcsstan. Tanította: Janó István.

Magyar nyelv. Heti 4 óra. A hangtan, szótan és mondattan tüzetes, rendszeres ismertetése. A hangsúlyos verselés. Hetenként egy olvasmánytárgyalás és két hetenként egy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyv: Deme Károly: Magyar nyelvtan. Deme Károly: Magyar olvasókönyv. Tanította: Szmodics Szilárd.

Német nyelv. Heti 3 óra. A főnév neme. A névelő. A főnév ejtegetése. Erős, gyenge és vegyes ejtegetés. A melléknévi jelző ejtegetése. Fokozás. A névmások használata. Számnevek. A „haben“ és „verden“ segédigék hajtogatása. Az igék erős, gyenge és vegyes hajtogatása. Német olvasmányok és költemények. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyv: Gráf — Dr. Imre: Német nyelvtan és gyakorlókönyv. Tanította: Katona Géza.

Számítan. Heti 3 óra. Az összetett hármasszabály. Kamat számítás. Határidőszámítás Egyszerű és összetett arányos osztás. Keverési számítások. Lánczszabály. Arany és ezüst számítás. Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyv: Szenes Adolf: Számítan. Tanította: Mudin Imre.

Mértan. Heti 2 óra. A pontra, egyenesre és a szögre vonatkozó ismeretek és szerkesztések Egyenesvonalu idomok. Az idomok egybevágósága s az ezen alapuló szerkesztések. Szimmetria. Az idomok hasonlósága s az ezen alapuló szerkesztések. Pythagoras tantétele. Területszámítások. Idomok átalakítása. A körre vonatkozó ismeretek. Az ellipszis és szerkesztése. Tankönyv: Hittig Lajos: Mérésstan. Tanította: Mudin Imre.

Mértani rajz. (Abrázoló mértan.) Heti 2 óra. A szögletes és görbefelületi testek síkmetszetei. Árnyéktan. Bevezető ismeretek. A pont árnyéka. A síkidomok árnyéka. Szögletes- és görbe felületű testek saját- és vetett árnyékainak szerkesztése. Tankönyv: Gaál József: Abrázoló mértan. Tanította: Kárpáti Ernő.

Természetrajz. Heti 3 óra a) Ásvány-, kőzet- és földtanból: Az ásványok alaki, fizikai és kémiai tulajdonságai. A kőzetek fogalma és felosztása. Egyszerű és összetett kristályos kőzetek. Törmelékkőzetek. A kőzetek előfordulási módja. A kőzetek képződése. A levegő és a víz erőművei és vegytani hatása. A vulkánizmus. A föld történelme. b) Növénytanból: A virágos növény szervei: a gyökér, szár, levél, virág, termés és a mag. A virágos növények csoportosítása. A virágatlan növények és azok csoportosítása. Növénygyűjtés, növény meghatározás. Tankönyv: Nánai András: Ásvány-, kőzet- és földtan elemei. Dr. Szerényi Hugó: Növénytan. Tanította: Mudin Imre.

Földrajz. Heti 2 óra. Afrika, Amerika és Ausztrália fekvése, határai, partkifejlődése, felszine, folyói és tavai, éghajlata, terményei, lakosai, politikai felosztása és városai. Az északi és déli sarkvidék. Tankönyv: Leitner Ferencz: Földrajz. Tanította: Katona Géza.

Történelem. Heti 2 óra. A magyarok eredete, őshazája. A vezérek kora. Az árpádházbéli királyok. A vegyes házból származott királyok. Mátyás király kora. A Jagellók. A mohácsi csata és következményei. A kettős királyválasztás. Az erdélyi fejedelmek. A Habsburg házból való királyok kora. A reformáció elterjedése hazánkban. A nemzet ébredése. Az 1825—48. tartott országgyűlések és ujitások. Szabadságharcunk. A mai Magyarország. Tankönyv: Mangold Lajos: Magyaroktörténete. Tanította: Katona Géza.

Szabadkézi rajz. Heti 2 óra. Síkidomok és mértani testek távlati rajzolása sodrony mintákról és tömör testekről. Használati tárgyak természet után. (Palack, dézsa, veder, skatulyák stb. Gyümölcsfélék, bogarak, kitömött állatok testrészei. Tanította: Kárpáti Ernő.

Szépírás. Heti 1 óra. Rondírási kis- és nagybetűknek írásmódja. Gyakorlatok Szépírásminták: Vajda Páltól. Tanította: Kárpáti Ernő.

Ének. Heti 1 óra. Átváltoztató jelek. Előadási jelek. A lágy és kemény hangnem ismertetése. Hangtálalási gyakorlatok. Három és négy szólamu kardalok. Tankönyv: Beleznay Antal. Gyakorlati énektan. Tanította: Katona Géza.

Torna. Heti egy óra. Rendgyakorlatok, soralakítás, sorbontás, fordulatok, szabadgyakorlatok az összes testrészekkel. Társas szabadgyakorlatok, játékok, szertornázás. Tanította: Szmodics Szilárd.

IV. fiuosztály.

Róm. kath. egyháztörténelem. Heti 1 óra. A kath. egyház-

történelem, megalakításától napjainkig. Tankönyv: Aubarmann József: Katholikus egyháztörténelem. Tanította: Horváth Domonkos.

Izr. vallástan. Történet: A babiloni fogságtól a zsidó állam végpusztulásáig. Imafordítás: Borchhi nafsí. Liturgia: Mint az I-ső osztály. Tanította: Dr. Borsodi József.

Ref. vallástan. Heti 1 óra. Erkölcsstan, az ember mint erkölcsi lény, erény és bűn. Isten, magunk és felebarátunk iránti kötelességek. Munkásság, önismeret, részvét, jótékonyosság, családtagok kötelességei. Gazdák és cselédek kölcsönös kötelességei, az egyház iránti kötelesség, államfő és állampolgárok kötelességei. Ref., ág. ev. és unitáriusok közötti különbség. Tankönyv: Kis József. Ker. hit- és erkölcsstan. Tanította: Janó István.

Magyar. Heti 3 óra. Irálytan: az írásművek alakja, az írásművek tartalma, az előadás általános formái. Verstan: a hangsúlyos verselés ismétlése; az időmértékes verselés. A próza és a vers közt levő különbség. A közéletbeli fogalmazványok. Ügyiratok és okiratok. Két hetenként egy iskolai írásbeli dolgozat. Toldi olvasása és három énekének könyv nélkül való betanulása. Tankönyv: Deme Károly: Stilisztika. Tanította: Szmodics Szilárd.

Német. Heti 3 óra. Az ige szenvedő alakja. Visszaható ige. Személytelen ige. Ertelem módosító segédigék. „Zu“ használata a határozatlan mód előtt. Származott igék. Igék, melyek néha elválaszthatók, néha nem. Határozószók, viszonyzószók, indulatszók, Szóképzés, fordítás, költeménytárgyalás. Kéthetenként egy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyv: Gráf—Dr. Imre: Német nyelvtan és gyakorlókönyv. Tanította: Katona Géza.

Történelem. Heti 3 óra. Őskor. Az emberiség gyermekora. Ókor. Keleti népek. Előázsia népei és országai. Görögország. A perzsa háborúk kora. Görögország hanyatlása. Macedónia emelkedése. A rómaiak története. A királyok kora, a köztársaság kora, a császárság kora, középkor, a népvándorlás, a nemzeti államok alakulása. Pápák és császárok küzdelme, a keresztes háborúk kora, a középkori intézmények bomlása. Tankönyv: Földes és Kozma: Világtörténet. Tanította: Katona Géza.

Földrajz: Heti 2 óra. Csillagászati, fizikai és politikai földrajz, összes világrészek. Tankönyv: Leitner Ferenc: Földrajz. Tanította: Szmodics Szilárd.

Számтан. Heti 3 óra. A hazai és fontosabb külföldi államok pénzei és az ezekre vonatkozó számítások. Belföldi és külföldi váltók. Értékpapírszámítás. — Algebrái alapfogalmak. A négy alapművelet egytagu és többtagu algebrái kifejezésekkel. Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többsz. Törtekkel való műveletek. Hatványozás, gyökvonás, elsőfoku egyenletek. Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyv: Szenes Adolf: Számтан. Tanította: Mudin Imre.

Mértan. Heti 1 óra. A terület felmérésről általában. A pont kitzüése. Az egyenes kitzüése és megmérése. A szög kitzüése és

felvétele. Területfelvételek háromszögeléssel, rendezőkkel és mérő asztallal. A térfogatszámításról általában. Siklapu és görbelapu testek térfogata. Tankönyv: Hittig Lajos: Méréstan. Tanította: Mudin Imre.

Természetan. Heti 3 óra. A testek általános tulajdonságai. Halmazállapotok. Természeti tünemények. A természetan feladata és felosztása. A mozgásról általában. Egyenletes mozgás. Változó sebességű mozgások. Mozgás a lejtőn, ingamozgás. Hajítás. Szabadesés. A mozgás okai és törvényei. Centrifugális és centripetális erők. A mozgás akadályai. Az erők összetétele és szétbontása. Súly, súlypont, egyensúly, fajsúly és sűrűség. A munka, effektus és energia. A cseppfolyós testek tulajdonságai. A folyadék nyomása, Archimedes törvénye. A testek uszása. Sűrűségmérés. A légnemű testek tulajdonságai. A levegő sulya és nyomása. A légsúlymérő. A légnyomáson alapuló készülékek. Tankönyv: Nánai András: Természetan. Tanította: Mudin Imre.

Mértani rajz. Heti 2 óra. (Távlattan) Bevezető ismeretek. Pont és egyenes távlati szerkesztése. Egyenes és görbevonalu síkidomok távlati szerkesztése. Szögletes és görbe felületű testek távlati szerkesztése. Az árnyék távlati szerkesztése. Testcsoportok távlati szerkesztése az osztási pont módszerével. Tankönyv: Gaál József: Ábrázoló mértan, Tanította: Kárpáti Ernő.

Szabadkézi rajz. Heti 3 óra. Mértani testek látszati rajzolása árnyékolással. Gipszminták rajzoltatása és festése. Iskolai bútorok, edények rajzolása és festése természet után. Gyümölcsfélék. Kitémött állatok. Tájéktanulmányok. Tanította: Kárpáti Ernő.

Ének. Heti 1 óra. Átváltoztató jelek. Előadási jelek. A lágy és kemény hangnem ismertetése. Hangtálalási gyakorlatok. Három és négy szólamu kardalok. Tankönyv: Beleznai Antal: gyakorlati énektan. Tanította: Katona Géza.

Torna. Heti 1 óra. Rendgyakorlatok. Soralakítás. Sorbontás. Fordulatok. Szabadgyakorlatok az összes testrészekkel. Társas szabadgyakorlatok. Játékok. Szertornázás. Tanította: Szmodics Szilárd.

I. leányosztály.

Róm. kath. vallástan. Heti 1 óra. Az apostoli hitvallás 12 ágazata. A két főparancs. Isten tizparancsa. Tankönyv: Nagyobb katekizmus: Pokorny E. Biblia történet. Ószövetség. Tanította: Horváth Domonkos.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. Történet Józsuától — Salamon király haláláig. Imafordítás: A hosszú vechu rachum. Liturgia: Á zsinagógai év hónapjai. Öröm, böjt és gyásznapiak. Szt. jelvényeink. Tudnivalók a zsidó háztartás körül. A különböző benedictiók. Az imakönyv ismertetése. Tanította: Dr. Borsodi József rabbi.

Magyar nyelv. Heti 4 óra. A beszéd. A hangok és felosztásuk. A mondat és részei. A szófajok. Az ige személyragja. Igeragozás. A birtokviszony. Az egyszerű és bővített mondat részei. Szóképzés. Olvasmányok tárgyalása. Hetenként egy írásbeli dolgozat. Tankönyv: Glósz, Reöthy: Magyar nyelvtan. Tanította: Novacsek Matild.

Németnyelv. Heti 3 óra. Olvasás, írás. A névelők. A főnév ejtegetése. A mutató és személyes névmások ejtegetése. Az ige három főideje. Fordítás. Beszélgetések. Verstanulás. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat. Tankönyv: László Antal: Németnyelvgyakorló és olvasókönyv. Tanította: Novacsek Matild.

Számtan. Heti 2 óra. Számlálás. Tízesszámrendszer, a számok írása és olvasása. Római számírás, a négy alapművelet ismertetése és gyakorlása egy és több nevezetű számokkal. Métermérték és hazai pénzek ismertetése. Négy alapművelet tizedestörttekkel. Időszámítás. Feladat megfejtése fejből, táblán és füzetben. Tankönyv: Orbók—Kerezy: Számoló könyv. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Mértan. Heti 2 óra. Rajzeszközök ismertetése. Alapfogalmak. Pont és vonal. Az egyenesek mérése, a körvonal, a szögekről. Egyenes vonalú idomok. Görbevonalú idomok. Összeillőség és hasonlóság. Négyzet és téglalap területének kiszámítása. Tankönyv: Orbók, Kerezy: Rajzoló mértan. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Földrajz. Heti 2 óra. Fő- és mellékvilágtájak. A földgömb. Hosszúsági és egyenközű körök. Sziget, félsziget, folyam. Magyarország hegyi, vízrajzi és politikai földrajza. Térképrajzolás. Tankönyv: Dr. Simonyi, Glósz: Földrajz. Tanította: Novacsek Matild.

Természetrajz. Heti 3 óra. a) Állattan az őszi és téli hónapokban. Egyes osztályokat képviselő gerinces állatok ismertetése, fő tekintettel a háziállatokra. A gerinces állatok jellemzése és családok szerinti osztályozása. b) Növénytan a tavaszi és nyári hónapokban. Egyes nevezetesebb növények ismertetése a virágzási sorrend szerint, tekintettel a növény alakjára és szerveire. Tankönyv: Gáspárdy—Nyárády: Természetrajz. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Szabadkézi rajz. Heti 2 óra. Természet után idomok rajzolása. Négyzetbe rajzolható minták rajzolása és festése. Tanította: Novacsek Matild.

Szépírás. Heti 2 óra. Magyar és német kisbetűk írása. Vajda Pál: Mintalapok. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Rézimunka. Heti 3 óra. Likacsos minták, csipkék horgolása. Kötött minták és csipkék, egy futó vagy terítő. Horgolt tálcakendő. Dismunka. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Torna. Heti 2 óra. Alapállások, fordulatok. Kargyakorlatok. Szabadgyakorlatok. Arc- oldal és lépcsősorok képzése. Rendes, után és szökdelő lépések. Játékok. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Ének. Heti 1 óra. A helyes éneklés szabályai. A zene, az ütem, hangjegyírás. Módosító és szünjelek. Egy- és kétszólamu

kardalok. Tankönyv: Beleznay Antal: Énektan. Tanította: Novacsek Matild.

II. leányosztály.

Róm. kath. vallástan. Heti 1 óra bünről és annak különböző nemeiről. A malasztról általában és részletesen. A szentségekről, a szentelményekről, az imádságról. Tankönyv: Nagyobb katekizmus. Dr. Pokorny E.: Biblia történet. Ujszövetség Palesztina földrajza. Tanította: Horváth Domonkos.

Izr. vallástan. Heti 1 óra. Mint az első osztályban.

Magyar nyelv. Heti 4 óra. A mondatok fajai. A mondatrészek. A szófajok. Ragozás. Ige és névszóképzés. Összetett mondatok. Mellérendelt és alárendelt mondatok. Körmondat. Hangsúly és a szórend. Szépolvasás, elemzés, szavalás. Olvasmányok tárgyalása. Hetenkint egy írásbeli dolgozat. Tankönyv: Glósz, Reöthy: Magyar nyelvtan. Tanította: Novacsek Matild.

Németnyelv. Heti 3 óra. A beszédrészek. A főnév és névmások ejtegetése. Segéd és önálló igék ragozása. Az egyszerű bővített mondat. Elemzés. Kéthetenkint egy írásbeli dolgozat. Tankönyv: László Antal: Német nyelvgyakorló és olvasókönyv. Tanította: Novacsek Matild.

Számtan. Heti 3 óra. A legnagyobb közös mérték, a legkisebb közös többszörös, a közönséges tört, valódi és áltört, a négy alamüvelet közönséges törtekkel. Arányosság egyszerű hármasszabály. Olasz gyakorlat. Tankönyv: Orbók—Kerecsy: Számolókönyv. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Mértan. Heti 1 óra. A geometria elemek. Testszöglet. Mértani testek. A kocka és a téglalapú test felszínének és köbtartalmának kiszámítása. Tankönyv: Orbók—Kerecsy: Mértan. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Földrajz. Heti 2 óra. Európa és Ázsia hegyi vízrajzi és politikai földrajza. Térképrajzolás. Tankönyv: Dr. Simonyi, Glósz: Tanította: Novacsek Matild.

Természetrajz. Heti 3 óra. Lombos fák. Fenyő-félék. Konyhakerti és ipari növények. A virágos növény szerve. A növényvirág felosztása. A gerincztelen állatok. Tankönyv: Gáspárdy, Nyárádi: Természetrajz. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Szabadkézi rajz. Heti 2 óra. Virágok és diszitmények rajzolása és festése minták után. Tanította: Novacsek Matild.

Szépírás. Heti 2 óra. Magyar és német nagybetűk. Vajda Pál: Szépírási mintalapok. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Rézimunka. Heti 3 óra. Varrás elemei. Harisnya beszövés. Foltzókendő. Laposöltés. Dizmunkák. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Torna. Heti 1 óra. Alapállások. Fordulatok. Kargyakorlatok. Szabadgyakorlatok. Arc-, oldal- és lépősor képzés. Rendes-, után-

és szökdelő lépések. Játékok. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.
Ének. Heti 1 óra. Helyes éneklés szabályai. A zene. Az ütem.
 Hangjegyírás. Módosító- és szünjelek. Egy és kétszólamu kardalok.
 Tankönyv: Beleznav Antal: Énektan. Tanította: Novacsek Matild.

III. leányosztály.

Róm. kath. szertartástan. Heti 1 óra. Szent helyek és szer-
 rek. Szent jelek és cselekmények. Szent idők. Tankönyv: Gerely
 József. Róm. kath. szertartástan. Tanította: Horváth Domonkos.

Izr. vallástan. Heti 1 óra. Történet: A zsidók sorsa Európa
 államaiban mind a mai korig. Imafordítás és liturgia, mint az első
 osztályban. Tanította: Dr. Borsodi József rabbi.

Magyar. Heti 4 óra. Az írásmű fogalma, alapeszméje és
 anyaga. Az anyaggyűjtés módjai. Az írásmű főrészei. A stilus ál-
 talános és különös kellékei. Az írásművek fajai. Ügy és okiratok.
 A magyar nemzeti verselés. Szépolvasás. Hetenként egy iskolai
 írásbeli dolgozat. Tankönyv: Brunovszky Rezső: Gyakorlati stilsz-
 tika. Tanította: Novacsek Matild.

Német nyelvtan. Heti 3 óra. Melléknév erős és gyenge ej-
 tegetése és fokozása. A segédigék ragozása. Az önálló, cselekvő
 és szenvedő igék ragozása. Erős- és gyenge ragozást igék. Az
 összetett mondat. Mellérendelt és alárendelt mondatok. Szórend.
 Olvasás és elemzés. Verstanulás. Hetenként egy iskolai írásbeli
 dolgozat. Tankönyv: László Antal: Német nyelvtan és olvasó könyv.
 Tanította: Novacsek Matild.

Számtan. Heti 2 óra. A II. osztály tananyagának ismétlése.
 Százalék számítás és annak alkalmazása. A sulyszámítások. Rabatt,
 ágió és veszteségszámítás. Egyszerű és összetett arányos osztás.
 Arányok, aránylatok és egyszerű hármasszabályi feladatok, ezek
 útján való megfejtése. Érmeszámítás. Külföldi pénzek és ezek át-
 számítása. Tankönyv: Orbók-Kerezszy: Számolókönyv. Tanította:
 Kárpátiné Resli Szidónia.

Mértan. Heti 1 óra. Az egyenes vonalú idomok területének
 a kiszámítása. A testek felszine és köbtartalma. Kocka, hasáb és
 gúla felszine és köbtartalma. Tankönyv: Orbók-Kerezszy: Mértan.
 Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Történelem. Heti 3 óra. A történelem tárgya és felosztása.
 Az őskor. Keleti népek. A görögök története. A rómaiak története.
 Magyarország lakói a honfoglalás előtt. Magyarok eredete, ősha-
 zája és vándorlása. A honfoglalás és a kalandori hadjáratok. Az
 ősmagyarok műveltsége. A királyság megállapítása. Investitúra há-
 boruk. Az Árpád házból származott királyok. A hűberiség, lovagság.
 A egyes házból származott királyok. Tankönyv: Istvánffy Gyula.
 Történelem. Tanította: Novacsek Matild.

Földrajz. Heti 2 óra. Afrika, Amerika, Ausztrália és Magyar-
 ország hegyi, vízrajzi és politikai földrajza: Tankönyv: Dr. Simonyi,

Glosz: Leányiskolai földrajz. Tanította: Novacsek Matild.
Ásványtan. Heti 3 óra. Levegő, víz, elemek, keverék, vegyület, fémek, nem fémek, nehéz, és könnyű fémek, sók, szénvegyületek, alkoholok, Szerves savak és bázisok, illanó olajok és gyanták, festőanyagok, fehérje, élelmiszerek, egyszerű, összetett és törmelék kőzetek. Földünk történelme. Tankönyv: Csongor György és Sziklás Adolf: Kémia-, ásványtan és földtan. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Szabadkézi rajz. Heti 2 óra. Virágok és diszitmények rajzolása és festése, minták természet és után. Tanította: Novacsek Matild.

Kézimunka. Fehérnemű-szabás és varrás. Gomblyuk varrás. Fehér himzés. Dismunkák, Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Torna. Heti 1 óra. Alapállások. Fordulatok. Szabadgyakorlatok. Kargyakorlatok. Arc-, oldal-, és lépcsősor képzés. Rendes és szökdelő lépések. Játékok. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Ének. Heti 1 óra. A helyes éneklés szabályai. A zene. Az ütem, hangjegyírás, módosító és szünjelek, Egy és kétszólamu kardalok. Tankönyv: Beleznay Antal: Enektan. Tanította: Novacsek Matild.

IV. leányosztály.

Róm. kath. vallástan. Heti 1 óra. A kath. egyház történelme megalapításától napjainkig. Tankönyv: Aubarman József: Katholikus egyháztörténelem: Tanította: Horváth Domonkos.

Izr. vallástan. Heti 1 óra Történet a babiloni fogságtól a zsidó állam végpusztulásáig. Imafordítás: mint fenn az I-II. osztályban és Lchu nrannanó. Liturgia: mint fenn az I-II. osztályban. Tanította: Dr Borsodi József rabbi.

Ref. vallástan. Heti 1 óra. Erkölcsstan. Az ember, mint erkölcsi lény. Erény és bűn. Isten, magunk és felebarátunk iránti kötelességek. Munkásság. Önismeret. Résztvét. Jótékonyosság. Család tagok kötelességei. Gazdák és cselédek kölcsönös kötelességei. Az egyház iránti kötelesség. Allamfő és állampolgárok kötelességei. Ref. ág. ev. és unitáriusok közötti különbség. Tankönyv: Kiss József: Ker. hit- és erkölcsstan. Tanította: Janó István.

Magyar. Heti 4 óra. A művészet. Képző és szülő művészetek. A szép és fokai. A rut és fokai. A festőiség, a plasztikus-ság. A tragikum és komikum. A humor és az ironia. Belvilági és külvilági költemények. A drámai művek. Jelesebb költők és regény-írók. Kéthetenként egy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyv: Novák Sándor és Dr Bognár: Költészettan. Tanította: Novacsek Matild.

Németnyelv. Heti 3 óra. A melléknév erős és gyenge ragozása és fokozása. Segéd- és önálló igék ragozása. Egyszerű és összetett mondat. Elemzés, fordítások, beszélgetések. Minden két hétben egy iskolai írásbeli dolgozat. Tankönyv: László Antal: Német nyelvtan és olvasókönyv. Tanította: Novacsek Matild.

Számítan. Heti 1 óra. A III. oszt. anyagának ismétlése. Kamatszámítás. Értékpapír számítás. Tankönyv: Orbók-Kerecsy: Számológönyv: Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Mértan. Heti 1 óra. A kör területének és kerületének s a legegyszerűbb testek: henger, kup és gömb térfogatának és felszínének kiszámítása. Tankönyv: Orbók-Kerecsy: Mértan. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Történelem. Heti 3 óra. Reneszánsz kezdete és humanizmus. Földrajzi felfedezések. A reformáció keedete és terjedése. II. Fülöp. Kettős királyválasztás és a váradi béke. Fráter György. Erdély különválása. Báthory Zsigmond. Magyarország a török hódoltság korában. Pázmány Péter. A 30 éves vallásháboru. XIV. Lajos. Erdély fejedelmei Bethlen után. A törökök kiűzése Magyarországból III. Károly. Mária Terézia. A franciák elleni hadjáratok. Az 1848-i szabadságharcz. Az önkényuralom és a kiegyezés. A XY század találmányai. Államformák. A király. Az országgyűlés és működése. A minisztérium. A törvényhatóságok. Városok és községek. Tankönyv: Istvánfy: Történelem: Tanította: Novacsek Matild.

Természettan. Heti 3 óra. A mozgásokról. A szilárd testek mechanikája. A cseppfolyós testek mechanikája. A lég-nemű testek mechanikája. Mágnesség. Dörzsölési elektromosság. Az elektromos áram gerjesztése, hatásai, alkalmazása. Hőtan. Hangtan és fénytán. Csillagásztani alapismeretek: látóhatár, világtájak. A föld alakja. Földrajzi hosszúság és szélesség. A nap és az égboltozat látszólagos napi mozgása. A föld forgása. Zónaidő. A nap látszólagos évi mozgása. A föld keringése a nap körül. Földövek. Évszakok. A hold. Nap és holdfogyatkozás. A bolygók. A naptár. Tankönyv: Magyar-Képpessy: Kísérleti fizika. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Egészségtan. Heti 3 óra. A mozgás szervei. Az érzés és szervei. Vérkeringés. A lélegzés és szervei, Az emésztés és szervei. Az éghajlat, a levegő, talaj. lakás, középületek, a táplálkozás, betegségek, fertőző betegségek. Balesetek, a test ápolása és nevelése. Tankönyv: Csapodi István, Dr. Gerlócy Zsigmond: Egészségtan. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Gazdaságtan. Heti 3 óra. A háztartástan feladata. A nő szerepe a házi gazdálkodásban. A lakás berendezése és tisztántartása. Az élelmi szerek. Az ételek elkészítése. Állati- és növényi élelmi szerek. Fűszerek. Italok. A piac és a vásárcsarnokok s a ruházkodásról, Az izlés és divat. A ruhaneműek gondozása. Szappanfőzés. Mosás, mángolás, vasalás. A házi állatok tartása. Konyha, gyümölcs és virágkertészet. A gyermek ápolása és nevelése. Értelmi nevelés. Erkölcsei nevelés. A nevelés intézői és hatása. Tankönyv: Sebestyénné Stetina Ilona: Háztartástan és neveléstan. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Szabadkézi rajz. Heti 2 óra. Sik ékitmények és virágok rajzolása és festése minták és természet után. Tanította: Novacsek Matild.

Rézimunka. Heti 3 óra. Felsőruha szabás és varrás elmélete és gyakorlata. Színes himzés gyakorlati tárgyakon. Kisebb kézimunkák montirozása. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Torna. Heti 1 óra. Alapállások, fordulatok, szabadgyakorlatok, arc-, oldal és lépcsősor képzés. Rendes és szökdelő lépések. Tanította: Kárpátiné Resli Szidónia.

Ének. Heti 1 óra. A helyes éneklés szabályai. A zene, az ütem, hangjegyzírás. Módosító- és szünjelek. Egy és kétszólamu kordalok. Tankönyv: Beleznay Antal: Énektan. Tanította Novacsek Matild.

A tanulók statisztikája.

1. A nyilvános tanulók száma az iskolai év végén a tankötelesek és a nem tankötelesek megkülönböztetésével, továbbá a szülők társadalmi állása szerint részletezve.

Sorszám	Mindennapi tankötelesek, ismétlő tankötelesek és nem tankötelesek; a szülők (egyéb gondviselő) társadalmi állása.	Polgári fiúiskola					Polgári leányiskola				
		I.	II.	III.	IV.	Összesen	I.	II.	III.	IV.	Összesen
1	Az iskola nyilvános tanulóinak száma az év végén — — —	23	17	17	12	69	14	9	12	8	43
2	A nyilvános tanulók közül az iskola év végén	mindennapi tanköteles (12 évnél fiatalabb) — — —									
3		ismétlő tanköteles (12—14 éves — — —)									
4		nem tanköteles (15 évnél idősebb) — — —									
5											
6	Az iskola év végén iskolába járt tanulók száma, akiknek szülője vagy egyéb gondvis. foglalk. illetőség társadalmi állásra nézve	a) östermelő és pedíg nagybirt. nagybérelő középirt. középbér. kisbirtokos, kisbérelő gazdasági tisztviselő									
7											
8											
9		b) iparos és pedíg nagyiparos kisiparos egyéb segédszemély előmunkás munk. stb.									
10											
11											
12		c) kereskedő vállalkozó (hitelezéssel és közlekedéssel foglalk.) nagykeresk. nagyvállalk. kiskereskedő, kisvállalk.									
13											
14		kereskedelmi vagy közlekedési tisztviselő — — —									
15		egyéb segédszemély (altiszt, segéd, szolgálta stb.)									
16	közisztviselő (állami, törvényhatósági, községi) — — —										
17	más féle értelmiségi (orvos ügyvéd, közjegyző, gyógyszerész, díjnok stb. önálló vagy tisztviselő — — —)										
18	d) közszolgálatbeli és másféle értelmiségi — — —										
19	e) különböző ágbeli vagy közelebbiről meg nem nevezett napszámos — — —										
20	f) magánzó, nyugdíjas vagy jövedelméből élő (tőkés. járadékos, háztulajdonos — — —)										
	g) egyéb vagy ismeretlen foglalkozású — — —										

2. A nyilvános tanulók száma az iskolai év végén a szülők lakóhelye szerint részletezve.

A tanulók szüleinek egyéb gondviselőinek lakóhelye (vármegye, község, város)	Polgári fiúiskola				Polgári leányiskola									
	Tanköteles korban le- vők (15 évnél fiatalabb.)		Nem tanköteles korban lev. (15 évnél idősebbek)		Tanköteles korban le- vők (15 évnél fiatalabb.)		Nem tanköteles korban lev. (15 évnél idősebbek)							
	I. II. III. IV. osztály	I. II. III. IV. osztály	I. II. III. IV. osztály	I. II. III. IV. osztály	I. II. III. IV. osztály	I. II. III. IV. osztály	I. II. III. IV. osztály	I. II. III. IV. osztály						
Nagyatád	14	9	12	3	38	1	1	2	8	7	9	3	27	2
Simongát	1				1	1	1	1	2	1			1	
Bodvicza	1	1	1	1	4	3	1	2						
Henész	2	1	1	3	2								1	
Lábod		1	1	2					1	1		1	2	
Kaposvár														
Tarany														
Felsőseged	1				1	1	1	1	1	1				
Gyékényes			1		2	1	1							
Berzencze			2			1	1							
Vése	1				1	1	1							
Bécz				1										
Kéthely								1	1					
Kehida	1				1									
Nagyhomok	1				1									1
Tolnamegye														1

3. A nyilvános tanulók megoszlása vallás és anyanyelv szerint az iskolai év végén osztályonként.

A tanulók vallása és anyanyelve	A polgári fiúiskola nyilvános tanulóinak száma.					A polg. leányiskola nyilvános tanulóinak száma.				
	I.	II.	III.	IV.	Össz.	I.	II.	III.	IV.	Össz.
	Római katolikus	19	10	12	9	50	9	4	8	3
Ág. ev.							1	1		2
Református				1	1	1	1		2	4
Izraelita	4	7	5	2	18	4	3	3	3	13
Összesen	23	17	17	12	69	14	9	12	8	43
Magyar	23	17	17	11	68	14	9	12	8	43
Horvát				1	1					
Német										
Összesen	23	17	17	12	69	14	9	12	8	43

A nyilvános tanulók névlistája az
iskolai év végén a tanulók eredetéről
szerintük osztályonként.

a tanulók osztályzata a tanulók eredetéről szerintük	I.	II.	III.	IV.
Ált. ritmikus				
" jele				
" jü				
" lép.				
Egy sorból elejt.				
Két " " "				
Kettőből " " "				
öt sorból " " "				

Tudnivalók a javító vizsgálatról.

A rendszeren iskolába járt tanulók közül azok, kik legfellebb három tantárgyból kaptak elégtelen osztályzatot javítóvizsgálatra bocsáthatók. A háromnál több tárgyból «elégtelen» osztályzatot nyert tanulók osztályt ismételni tartoznak, ugy szintén azok is, kik javító vizsgálaton bár csak egy tárgyból is újra «elégtelen» osztályzatot kaptak.

A szépírás, torna, és ének rendes tantárgyaknak nem tekintendők, miért is az ezekből első ízben nyert «elégtelen» osztályzat a felsőbb osztályba lépésnél akadályul nem szolgál, mindazonáltal azon tanuló, ki szépírásból nyert elégtelen osztályzatot, erkölcsi kötelességének tartsa írását magánszorgalom által megjavítani.

A javítóvizsgálat minden esetben csak a következő iskolaév elején s azon intézetnél teendő, hol az illető az «elégtelen» osztályzatot nyerte.

Az olyan tanuló, ki a gymnasiumban latin, a reáliskolában francia nyelvből nyert elégtelen osztályzatot, javítóvizsgálat nélkül felvehető a polg. isk. felsőbb osztályaiba; az olyan tanuló azonban, ki az említett tantárgyakon kívül még két tantárgyból nyert elégtelen osztályzatot, csakis ezen tantárgyakból sikeresen kiállott felvételi vizsgálat utján vehető fel a polgári iskola következő osztályába. Különbözeti vizsgálat azonban mindkét esetben teendő. A felvételi vizsgálatra az engedélyt a kir. tanfelügyelő adja meg.

A javító vizsgálatokat kérő, s a kir. tanfelügyelőséghez címzett folyamodványok legkésőbb augusztus hó 15-ig benyújtandók ez intézet igazgatóságához.

Az «elégtelen» tanjegy kijavítására a bukott tanuló csak azon esetre bír jogosultsággal, ha a javításra vonatkozó engedélyt kérte s azt megkapta s a tanulói pályát meg nem szakította.

Olyan tanuló, ki a javító vizsgálatot kérő folyamodványt a kellő időben be nem adta, a vizsgálatra engedélyt nem nyert, vagy a tanulói pályát felbeszakította, többé az előbbi éveken szerzett osztályzatának kijavításához joga nincs, hanem ha a tanulói pályát tovább akarja folytatni, az osztályt ismételni tartozik.

A javító vizsgálat díjmentes.

Tudnivalók a különbözeti vizsgálatokról.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur 1892-8359. sz. rendelete kimondja, hogy az elemi népiskola V—VI. osztályából tantervkülönbözeti vizsgálat sikeres kiállításával fellephet a tanuló a polg. isk. II. illetőleg III. osztályába.

A gymnasium és reáliskola egyes osztályainak sikeres elvégzése után szintén felléphet a tanuló a polg. isk. következő osztályaiba és viszont a polg. isk. egyes osztályainak sikeres elvégzése után a gymnasium, vagy reáliskola következő osztályaiba, ha a tanterv-különbözeti vizsgálatot sikeresen kiállja. Ezeket előre bocsátva az alábbiakra hívom fel az érdekelteknek figyelmét.

A) Az elemi népiskola V. osztályából a polg. fiuisk. II. osztályába átlépni kívánó tanuló külömbözeti vizsgálatot tartozik tenni :

a) Számtanból: Tananyag: idószámítás, közönséges és tizedes törtekkel való műveletek.

b) Mértanból: Tananyag: Idomok összeillősege, symmetriája és hasonlósága. Területszámítás.

c) Mértani rajzból: Tananyag. A síkmértan elemeinek szerkeszt.

d) Természetrájzból: Polg. fiuisk. I. osztályának tananyaga.

e) Szabadkézi rajz: A polg. fiuisk. I. osztályának tananyaga.

B) Az elemi iskola VI osztályát sikeresen végzett tanulók felvehetők a polg. fiuiskola III. osztályába, ha a következő tantervkülönbözeti vizsgálatot kiállják:

a) Magyar nyelvből: Összetett szerkezetü mondatok taglalása és szerkesztése. Mellé és alárendelt mondatok viszonyai. A szóvonat. Szóképzés. Synonimák egybeállítás.

b) Számtanból: Idószámítás. Közönséges és tizedes törtműveletek. Számolási rövidítések. Számítási műveletek korlátolt pontossággal.

c) Mértanból: Idomok összeillősege, symmetriája és hasonlósága. Területszámítás. A mértani testek hálózata. A testek térfogatának és felszínének meghatározása.

d) Mértani rajzból: A szerkesztő síkmértan elemei. A vetülettan elemei: pont, vonal, sík térbeli helyzetének meghatározása, egymáshoz való viszonya.

e) Természetrájzból: Az állati rendszer főbb alapvonalai. Az állatoknak analtikai uton való meghatározása. Az állatcsoportok szervezete. Só-, kő és fém-féle ásványok. Egyes tavaszi és nyári növények leírása.

A gymnasiumból, illetőleg a reáliskolából átlépők külömbözeti vizsgálatának tárgyai:

C) A gymnasium I. osztályából a polg. isk. II. osztályába kívánó tanuló részére:

a) Természetrájz: Tananyag: a polg. isk. osztályára kiszabott ásványtan.

b) Földrajz: Tananyag: Ausztria.

c) Szabadkézi rajz: Az I. oszt. tananyaga,

D) A reáliskola I. osztályát végzett tanuló részére.

a) Természetrájz: Ásványtan.

b) Földrajz: Ausztria.

E) *A gymn. II. osztályából a polg. isk. III. osztályába átlépni kívánó tanulók részére:*

a) Természetrajzból: Az I. oszt. ásványtani tananyaga.
b) Mértani rajzból: Vetülettan elemei: pont, vonal, sík térbeli helyzetének meghatározása, egymáshoz való viszonya.

c) Szabadkézi rajz: a II. osztály tananyaga.

F) *A reáliskola II. osztályát végzett tanulók részére:*

a) Természetrajzból: az I. osztály ásványtani tananyaga

G) *A gymn. III. osztályából a polg. isk. IV. osztályába átlépni kívánó tanulók részére:*

a) Magyar nyelvből: A hangsúlyos vers.

b) Számтанból: Határidőszámítás. Elegyítési feladatok.

c) Mértani rajzból: Vetülettan elemei: pont, vonal térbeli helyzetének meghatározása, egymáshoz való viszonya. Mértani testek ábrázolása és árnyékszerkesztése.

d) Szabadkézi rajzból: a III. osztály tananyaga.

H) *A reáliskola III. osztályát végzett tanulók részére:*

a) Magyar nyelvből: Hangsúlyos vers.

b) Számтанból: Határidőszámítás. Elegyítési feladatok.

c) Természetrajzból: Ásvány-, föld- és közetan alap vonalai.

I) *Az elemi iskola V. osztályából a polg. leányiskola II. oszt.-ba átlépni kívánó tanuló különbözeti vizsgálatot tartozik tenni:*

a) A magyar nyelvből: Egyszerű és bővített mondat, a beszédrészek tüzetesen.

b) A német nyelvből: Olvasás, írás, fordítás. Főnév- s igeragozás.

c) A földrajzból: Magyarország földrajza, főtekintettel az állandó természeti viszonyokra.

d) A számтанból: Alapmiveletek tizedes számokkal. A hazai pénz- és mértékrendszer.

e) A mérésből: A síkidomok szerkesztése. A szögek és mérések. Az idomok hasonlósága, egybevágósága és szimmetriája. A négyzet és téglalap területe.

f) A természetrajzból: Gerinces állatok. Az ember háztartásában használatos termékek és gyümölcsök, növények és csirázás.

g) A női kézimunkából: Horgolás és kötés. Harisnyafejlesztés. Keresztöltés és a «jour» öltés. A csipkeverés elemei.

J. *A IV. elemiből a III. leánypolgáriba való átlépésénél.*

a) A magyar nyelvből. Egyszerű és összetett mondat. A szófajok. Szóképzés. Szórend. Rokonértelmű szócsoportok.

b) A német nyelvből: Olvasás, írás, fordítás. Főnév s igeragozás. Melléknév fokozás. Név mások, előjárók és határozószók.

c) A földrajzból: Magyarország, Ausztria részletes s Ázsia általános földrajza.

d) A számтанból: Alapmiveletek közönséges törtékkel. Egyenes és fordított arányosság s alkalmazása az egyszerű hármasszabálynál. Időszámítás. Olaszgyakorlat.

- e) A mérésstanból: A legegyszerűbb mértani testek rajzolása. A téglalap és a kocka felszín- s térfogatszámítása.
- f) A természetrajzból: Gerinces és gerinctelen állatok. Állatok osztályozása. A növények leírása, szervei és csoportosítása.
- g) A női kézimunkából: A beszegés, összevarrás, különféle öltések, foltozás, harisnya- és vászonbeszövés.

A tanterv-különbözeti vizsgálat díja tárgyankint 4 K.

Felhivom azon tanulókat, kik különbözeti vizsgálatlalt akarják magukat a vezetésem alatt álló intézetbe felvétetni, a különbözeti vizsgálatra engedélyt kérő s a kir. tanfelügyelőséghez címzett 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényüket hozzám legkésőbb **augusztus hó 15-éig** nyujtsák be.

Értesítés a jövő tanévre.

A jövő 1912—13. tanévre úgy az áll. segélyezett községi négy osztályu polg. fiu-, valamint nyilvánossági joggal bíró egyesületi négy osztályos polg. leányiskolában a beiratások szept. hó 3-án kezdődnek s 5-éig tartanak bezárólag, d. e. 9—12 óráig a polg. fiuiskola helyiségében.

A javító- és felvételi vizsgálatok szeptember hó 2-án reggel 8 órakor kezdődnek.

Szeptember hó 6-án, a tanév ünnepélyes megnyitása alkalmából, — vallásfelekezetek szerint isteni tisztelet lesz, melyen minden beiratkozott tanuló megjelenni tartozik.

Ugy a polgári fiu, mint a leányiskola I. osztályába olyan tanuló vehető fel:

a) ki legalább életének a 9. évet betöltötte.

b) kinek az elemi népiskola. IV. osztályáról szabályszerű bizonyítványa van, vagy a IV. osztály számára kiszabott tantárgyakból felvételi vizsgálatot tesz.

A polgári iskola bármely osztályából átléphet a tanuló a polgári iskola következő osztályába, ha az előző osztály tantárgyaiból a szépírást, tornát, és éneket kivéve legalább elégséges osztályzatot nyert, vagy ha az előző osztály, illetőleg osztályok számára kiszabott tantárgyakban való jártasságát felvételi vizsgálaton igazolja s ha életkoránál fogva abba az osztályba beillik, melybe magát felvétetni szándékozik.

Ezen pont értelmében a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 8359—1892. számu rendelete kimondotta, hogy az elemi iskola V. vagy VI. osztályát végzett tanulók, amennyiben koruknál fogva a polg. isk. illető osztályába beillenek, tantervkülönbözeti vizsgálat alapján felvehetők rendes tanulókul a polg. isk. II., illetőleg III. osztályába.

A középiskolából a polg. iskolába átléphet a tanuló:

a) elsőrendü bizonyítvány alapján;

b) másodrendű bizonyítvány alapján, ha az illető a gymnasiumban latin, a reáliskolában francia nyelvből nyert elégtelen osztályzatot.

Mindkét esetben azonban, amennyiben a két iskolára kiszabott tantervben lényeges különbségek vannak, tartozik az illető tanuló különbözeti vizsgálatot kiállani.

(A különbözeti vizsgálatokról más fejezetben szólunk.)

A polgári iskolába való beiratkozáshoz szükséges:

1. Az elemi iskola IV. osztályáról szerzett iskolai bizonyítvány, vagy ennek hiányában a fejezeti vizsgálat sikeres kiállása.

2. A védhimlő újraoltási- és a gyermek születési évét igazoló bizonyítvány, (keresztelő levél.)

3. A gyermek szülőinek, vagy gyámjának megjelenése.

Ezen három okmány nélkül a polg. iskolába senkisé nem vehető fel.

Tandij a polgári fiúiskolában akár helyben, akár vidéken lakó tanulók számára egész évre 30 korona, a polgári leányiskolában helyben és közvetlen környéken — honnan a gyermekek iskolába bejárhatnak — lakó tanulók részére a I. osztályban 60 a többi osztályban 100 korona; a vidéken lakó tanulók az I. osztályban 30, a többi osztályokban 50 koronát fizetnek. A tandijat a fiúk félvévenként, a leányok negyedévenként előre tartoznak befizetni a polg. isk. pénztárába.

Beiratás, könyvtári és értesítői díj a fiúk részére évi 4 kor, a leányok részére évi 9 kor, melyet a beiratás alkalmával tartoznak fizetni. Ugyancsak a beiratáskor fizetendő 1 kor. a kirándulási alapra.

A jó magaviseletű s szorgalmas tanulók a tanárikar javaslatára fél-, vagy egész tandij-mentességben részesülhetnek. A tandij mentességet kérő s a polg. iskolaszékhez címzett kérvényt tartoznak a szülők a beiratkozás alkalmával az igazgatónál benyújtani.

A kérvény mellékletei:

a) az előző évről szóló iskolai bizonyítvány,

b) egy évnél nem régebb keletű hatóságtól nyert szegénységi bizonyítvány, mely utóbbi esetben a folyamodvány bélyegmentes.

A szülőknek szives tudomására hozzuk egyszersmind azt is, hogy a jövő tanévben latin tanszéket is szervezünk iskolánknál. A latin nyelv tanítására: Dr. Borsodi József rabbi ur volt szives vállalkozni. Tandij, ha elegendő számu tanuló lesz, havi 4 kor. lesz'

Piszkos, telefirkált, vagy tépelt könyveket venni egyáltalában nem szabad! Minden tankönyvből a legújabb kiadást kell használni. Az előírástól eltérő kiadásu könyv használata tiltva van s az elkoztatik.

Magántanulók figyelmébe.

A nagyatádi áll. s közs. polgári fiúiskolában egy iskolaév alatt kétszer tartatnak magánvizsgálatok, még pedig karácsonykor és az iskolaév végén.

Magánvizsgálatot tehetnek fiuk és lányok egyaránt.

Sem fiu-, sem leánytanulók rendszeren beírt magántanulók nem lehetnek. Ezentul csak a kir. tanfelügyelő által adott engedély alapján tehető magánvizsgálat.

A magánvizsgálati engedélyt kérő folyamodások Nagyságos Dr. Gulyás Ferencz, Somogyvármegye kir. tanfelügyelőjéhez címzendők s e polg. isk. igazgatójához nyujtandók be, a karácsonyi vizsgálatra jelentkezők által pedig május hó 1-ig, az évvégi vizsgálatra jelentkezők által pedig május hó 1-ig, mikor is a *folyamodással együtt 34 kor. 30 fillér tan- és beírási díj is beküldendő*. A később beérkezendő folyamodások figyelembe nem vehetők.

A folyamodvány mellékletei:

1. Iskolai bizonyítván.

2. születési bizonyítvány.

3. Községi bizonyítvány, melyben igazolandó a magántanuló foglalkozása, erkölcsi magaviselete s ha az illető szülői gondozás alatt áll, — ezen körülmény.

A *folyamodványra*, — ha szegénységi bizonyítvány nem mellékeltek, — *egy koronás bélyeg ragasztandó*.

A fiuk a polgári fiuiskolák, a lányok a polgári leányiskolák tanterve szerint tartoznak készülni.

Az elemi iskola V., illetőleg VI. osztályának elvégzése alapján különbözeti vizsgálatnál nem tehető magánvizsgálat a polg. isk. II. illetőleg III. osztályából.

Egy határidőn legfeljebb két osztályból tehető magánvizsgálat, Magánvizsgálati díj egy osztály után 30, összevont vizsgálatért 50 kor., mely összeg a vizsgálat napján fizetendő.

A magántanulók rajz és írószereket tartoznak a vizsgálatra magukkal hozni.

Egyebekben a magántanulókra is a rendes tanulók szabályzata irányadó.

Szülők figyelmében.

Kérjük a t. szülőket, hogy gyermekeik elszállásánál ne tisztán az olcsóság lebegjen szemek előtt, hanem különösen fordítsanak gondot arra, hogy gyermekeik részére a tanulásra alkalmas ott-hont is szerezzenek olyan családoknál, ahol erkölcsi nevelésre is bizton számíthatnak.

A szállás elfogadása csak az igazgató tudtával s beleegyezésével történhetik meg, hogy a törvényes ellenőrzés alkalmazható legyen.

1912--1913. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke.

Fiuiskolában.

I. osztály.

Király Pál: Magyar nyelvtan.
 Brunovszky R.: Magyar olvasók.
 Szenes Adolf: Számтан.
 Hittig L.: Szemléltető mérés tan.
 Dr. Sztérényi: Növénytan.
 * Ásv., közet és földtan.
 Deák-Clementis: Földrajz.
 Kogutovitz Manó: Atlasz.
 Beleznay: Gyakorlati énektan.

II. osztály.

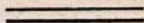
Király P.: Magyar nyelvtan.
 Brunovszky: Magy. olvasókönyv.
 Szenes: Számтан.
 Hittig L.: Szemléltető mérés tan
 Gaál József: Ábrázoló mér tan.
 Dr. Sztérényi: Állattan.
 Deák-Clementis: Földrajz.
 Kogutovitz Manó: Atlasz.
 Beleznay A.: Gyakorlati énektan.

III osztály.

Deme K.: Magyar nyelvtan.
 Deme K.: Magyar olvasókönyv.
 Schuster-Altai: Német nyelv és olvasókönyv, I. rész.
 Szenes: Számтан.
 Hittig: Szerk. és gyak. mér tan.
 Gaál József: Ábrázoló mér tan.
 Dr. Sztérényi: Növénytan.
 Nánai: Ásvány, közet és földtan.
 Deák-Clementis: Földrajz.
 Kogutovitz: Atlasz.
 Mangold: Magyarok története.
 Beleznay: Gyakorlati énektan.
 Kogutovitz: Tört. isk. atlasz.

IV. osztály.

Deme: Stilisztika és olvasókönyv.
 Arany: «Toldi.»
 Gráf—Imre Sándor dr. Német nyelv és gyakorló könyv.
 Szenes: Számтан.
 Hittig: Szerk. és gyak. mérés tan.
 Deák-Clementis: Földrajz.
 Kogutovitz: Atlasz.
 Földes-Kozma: Világtörténet.
 Nánai: Természet tan.
 Gaál: Ábrázoló mér tan.
 Beleznay: Gyakorlati énektan.
 Kogutovitz: Tört. isk. atlasz.

Leányiskolában.

I. osztály.

Glósz-Reöthy: Magyar nyelvtan.
 Glósz-Reöthy: Magy. olvasók.
 László: Ném. nyelvgy. és olvk.
 Simonyi-Glósz: Földrajz.
 Orbók-Kerecsy: Számolókönyv.
 Orbók-Kerecsy: Mértan.
 Gáspárdy-Nyárády: Természetr.
 Beleznay: Énektan.

II. osztály.

Glósz-Reöthy: Magyar nyelvtan.
 Glósz-Reöthy: Magy. olvasók.
 László: Ném. nyelvgy. és olvasók.
 Simonyi-Glósz: Földrajz.
 Orbók-Kerecsy: Számolókönyv.
 Orbók-Kerecsy: Mértan.
 Gáspárdy-Nyárády: Természetr.
 Beleznay: Énektan.

III. osztály.

Brunovszky: Gyakorlati stilisz-
 tika és magy. nemzeti verselés.
 Lehr Albert: Toldi.
 László: Ném. ny. és olv. könyv.
 Istvánffi: Történelem.
 Simonyi-Glósz: Földrajz.
 Orbók-Kerecsy: Számolókönyv.
 Orbók-Kerecsy: Mértan.
 Csongor-Sziklás: Kémia, ás-
 ványtan és földtan.
 Beleznay: Énektan.

IV. osztály.

Novák-Bognár: Költészettan.
 László: Német ny. és olv. könyv.
 Istvánffi: Történelem.
 Orbók-Kerecsy: Számolókönyv.
 Orbók-Kerecsy: Mértan.
 Magyar-Képecsy: Kisérleti fizika.
 Csapody-Gerlócy: Egészségtan.
 Sebestyénné-Stetina: Háztartás-
 tan és neveléstan.
 Beleznay: Énektan.

